MACIEJ SZPUNAR
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2016. február 4.[1]

C-165/14. sz. ügy

Alfredo Rendón Marín

kontra

Administración del Estado

(a Tribunal Supremo [legfelsőbb bíróság, Spanyolország] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Uniós polgárság — EUMSZ 20. és EUMSZ 21. cikk — 2004/38/EK irányelv — Büntetett előéletű harmadik országbeli állampolgár tartózkodási joga — Két uniós polgársággal rendelkező kiskorú gyermek felett kizárólagos felügyeletet gyakorló apa — A tartózkodás szerinti tagállam állampolgárságával rendelkező egyik gyermek — Egy másik tagállam állampolgárságával rendelkező másik gyermek, aki azonban mindig is ebben az államban tartózkodott — E felmenő számára a tartózkodási engedély megadását e személy büntetett előélete miatt kizáró nemzeti szabályozás — A tartózkodási engedély megtagadása, amely az Európai Unió területének a kiskorú gyermekek által történő elhagyását eredményezheti — Elfogadhatóság — Tartózkodási jog fennállása a Zhu és Chen ítélet (C-200/02, EU:C:2004:639) és a Ruiz Zambrano ítélet (C-34/09, EU:C:2011:124) szerinti ítélkezési gyakorlat alapján”

és

C-304/14. sz. ügy

Secretary of State for the Home Department

kontra

CS

(az Upper Tribunal [Immigration and Asylum Chamber] London [londoni fellebbviteli bíróság {bevándorlási és menekültügyekben eljáró tanács}, Egyesült Királyság] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

1 — Eredeti nyelv: francia.

„Uniós polgárság — EUMSZ 20. cikk — Uniós polgársággal rendelkező kiskorú gyermek eltartásáról gondoskodó harmadik országbeli állampolgárok — Huzamos tartózkodási jog abban a tagállamban, amelynek a gyermek állampolgára — A szülő büntetőjogi felelősségét megállapító ítéletek — A szülőre vonatkozó kiutasítási határozat, amely a kiskorú személy közvetett kiutasítását eredményezi — A közbiztonsággal kapcsolatos kényszerítő okok”

Tartalomjegyzék

I – Bevezetés 5

II – Jogi háttér 5

A – Az EJEE 5

B – Az uniós jog 6

1. A Charta 6

2. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 6

3. A 2004/38 irányelv 6

C – Az Egyesült Királyság szabályozása 8

D – A spanyol jog 9

III – Az alapjogviták alapját képező tényállások és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések ... 10

A – A C-165/14. sz. ügy 10

B – A C-304/14. sz. ügy 11

IV – A Bíróság előtti eljárások 13

V – Elemzés 13

A – A Bíróságnak a C-165/14. sz. ügyben fennálló hatásköréről 13

B – Az ügyek érdeméről a C-165/14. és a C-304/14. sz. ügyekben 15

1. Az ügyek sajátosságai 16

2. Előzetes megjegyzések 18

a) A hatáskörök átruházásának elve a bevándorlási jog területén 18

b) A tartózkodási jognak a Bíróság által az uniós polgár családtagjai számára biztosított típusairól 18

3. Az uniós polgár családtagjai számára a fogadó államban biztosított tartózkodási jogról: A. Rendón Marín és lánya helyzetének elemzése a 2004/38 irányelv keretében 19

a) A 2004/38 irányelvnek az A. Rendón Marín és lánygyermeke helyzetére való alkalmazhatósága 20

b) A büntetett előéletnek a származékos tartózkodási jog elismerésére gyakorolt hatásaa 2004/38 irányelv 27. és 28. cikkére tekintettel 22

c) Közbenső következtetés a C-165/14. sz. ügyben 24

4. Az uniós polgár családtagjai számára abban a tagállamban megadott tartózkodási jogról, amelynek ez az uniós polgár állampolgára: A. Rendón Marín és gyermekei, valamint CS és gyermeke helyzetének elemzése 24

a) Az uniós polgárság a Bíróság ítélkezési gyakorlatában 25

b) Az uniós polgárok tartózkodási jogának a nemzeti szabályozások által történő tiszteletben tartásáról 30

5. A közvetlenül az EUMSZ 20. cikkből eredő származékos tartózkodási jogra vonatkozó korlátozások bevezetésének lehetőségéről 33

a) A közrend és a közbiztonság fogalmának tartalma az EUMSZ 20. cikkből eredő tartózkodási jog tekintetében 33

b) Az Egyesült Királyság kormánya által hivatkozott közrendre vagy közbiztonságra vonatkozó kivétel elemzése 36

c) Közbenső következtetés a C-165/14. sz. ügyre vonatkozóan 39

d) Közbenső következtetés a C-304/14. sz. ügyre vonatkozóan 39

VI – Végkövetkeztetések 40

I – Bevezetés

1. A Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság, Spanyolország) és az Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) London (londoni fellebbviteli bíróság [bevándorlási és menekültügyekben eljáró tanács], Egyesült Királyság) által előterjesztett kérdések lényegében az EUMSZ 20. cikk, valamint e rendelkezés tartalmának a Zhu és Chen ítélet (C-200/02, EU:C:2004:639) és a Ruiz Zambrano ítélet (C-34/09, EU:C:2011:124), vagy csak a Ruiz Zambrano ítélet (C-34/09, EU:C:2011:124) alapján történő értelmezésére vonatkoznak. Ezen ügyek ténybeli háttere olyan harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozik, akiket a tartózkodási engedélyük megtagadásáról, vagy az uniós polgársággal rendelkező, általuk eltartott kiskorú gyermekeik állampolgársága és tartózkodási helye szerinti tagállamból történő kiutasításra vonatkozó határozatról értesítettek. Ezek a határozatok azzal a veszéllyel járnak, hogy ezeket a gyermekeket megfosztják az uniós polgárként meglévő jogállásuk révén biztosított jogok lényegének tényleges gyakorlásától. Ez a veszély ezen, harmadik országbeli állampolgár szülőkkel szemben a büntetett előéletük miatt hozott nemzeti intézkedésekből ered.

2. A jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelmek alapján a Bíróságnak először azzal a kérdéssel kell foglalkoznia, hogy az alapügyben szóban forgó helyzetek az uniós jog hatálya alá tartoznak-e. Amennyiben erre a kérdésre igenlő a válasz, a Bíróságnak ezt követően meg kell határoznia, hogy a büntetett előélet milyen hatást gyakorol a 2004/38/EK irányelvre [2] alapított származékos tartózkodási jogra. Végül, a Bíróságnak alkalma lesz dönteni a közvetlenül az EUMSZ 20. cikkből eredő tartózkodási jogra vonatkozó korlátozások bevezetésének lehetőségéről és így a „közrend”, illetve a „közbiztonság” fogalmának terjedelméről az alapügyekben felmerülő jogvitákban szóban forgókhoz hasonló helyzetekben.

II – Jogi háttér

A – *Az EJEE*

3. Az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én aláírt egyezmény (a továbbiakban: EJEE) 8. cikke a következőkről rendelkezik:

„(1) Mindenkinek joga van arra, hogy magán- és családi életét, lakását és levelezését tiszteletben tartsák.

(2) E jog gyakorlásába hatóság csak a törvényben meghatározott, olyan esetekben avatkozhat be, amikor az egy demokratikus társadalomban a nemzetbiztonság, a közbiztonság vagy az ország gazdasági jóléte érdekében, zavargás vagy bűncselekmény megelőzése, a közegészség vagy az erkölcsök védelme, avagy mások jogainak és szabadságainak védelme érdekében szükséges.”

2 — Az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i európai parlament és tanácsi irányelv (HL L 158, 77. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 46. o.; helyesbítés: HL 2009. L 274., 47. o.).

B – *Az uniós jog*

1. A Charta

4. Az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) „A magán- és a családi élet tiszteletben tartása” című 7. cikke értelmében:

„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát és kapcsolattartását tiszteletben tartsák.”

5. A Charta „A jogok és elvek hatálya és értelmezése” című 52. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„Az e Chartában elismert jogok és szabadságok gyakorlása csak a törvény által, és e jogok lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható. Az arányosság elvére figyelemmel, korlátozásukra csak akkor és annyiban kerülhet sor, ha és amennyiben az elengedhetetlen és ténylegesen az Unió által elismert általános érdekű célkitűzéseket vagy mások jogainak és szabadságainak védelmét szolgálja.”

2. Az Európai Unió működéséről szóló szerződés

6. Az EUMSZ 20. cikk (1) bekezdése létrehozza az uniós polgárságot, és kimondja, hogy uniós polgár „mindenki, aki valamely tagállam állampolgára”. Az EUMSZ 20. cikk (2) bekezdése a) pontjának megfelelően az uniós polgárok „jogosultak a tagállamok területén szabadon mozogni és tartózkodni”.

7. Az EUMSZ 21. cikk (1) bekezdése hozzáteszi, hogy e jog „[a] Szerződésekben és a végrehajtásukra hozott intézkedésekben megállapított korlátozásokkal és feltételekkel” alkalmazandó.

3. A 2004/38 irányelv

8. A 2004/38 irányelv „Fogalommeghatározások” című 2. cikke kimondja:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

1) »uniós polgár«: egy tagállam állampolgárságával rendelkező bármely személy;

2) »családtag«:

[…]

d) az uniós polgár, házastársa, vagy a b) pontban meghatározott élettársa eltartott egyenesági felmenői;

3. »fogadó tagállam«: az a tagállam, ahova az uniós polgár költözik azért, hogy a szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogát gyakorolja.”

9. A 2004/38 irányelv „Kedvezményezettek” című 3. cikke a következőkről rendelkezik:

„(1) Ezt az irányelvet kell alkalmazni mindazokra az uniós polgárokra, akik olyan tagállamba költöznek, vagy olyan tagállamban tartózkodnak, amelynek nem állampolgárai, valamint az őket kísérő vagy hozzájuk csatlakozó, a 2. cikk 2. pontjában meghatározott családtagjaikra.

(2) Az érintett személyek saját jogon való szabad mozgásának és tartózkodásának sérelme nélkül, a fogadó tagállamnak a nemzeti jogszabályaival összhangban meg kell könnyítenie az alábbi személyek beutazását és tartózkodását:

a) a 2. cikk 2. pontjának hatálya alá nem tartozó más családtagok, állampolgárságukra tekintet nélkül, akik abban az országban, amelyből érkeznek, az elsődleges tartózkodási joggal rendelkező uniós polgár eltartottjai, vagy vele egy háztartásban élnek, […]

[…]

A fogadó tagállam kötelezettséget vállal e személyek személyes körülményeinek alapos vizsgálatára, és megindokolja e személyek beutazásának vagy tartózkodásának megtagadását.”

10. A 2004/38 irányelv „Tartózkodás joga három hónapot meghaladóan” című 7. cikke az (1) és a (2) bekezdésben a következőkről rendelkezik:

„(1) Valamennyi uniós polgárt megilleti a tartózkodás joga egy másik tagállam területén három hónapot meghaladó időtartamra, ha:

a) munkavállalók vagy önálló vállalkozók a fogadó tagállamban; vagy

b) elegendő forrásokkal rendelkeznek önmaguk és családtagjaik számára ahhoz, hogy ne jelentsenek indokolatlan terhet a fogadó tagállam szociális segítségnyújtási rendszerére tartózkodásuk időtartama alatt, és a fogadó tagállamban teljes körű egészségbiztosítással rendelkeznek; vagy

c) […]

– teljes körű egészségbiztosítással rendelkeznek a fogadó tagállamban, és […] bizonyítják a megfelelő nemzeti hatóságnál, hogy elegendő forrással rendelkeznek önmaguk és családtagjaik számára ahhoz, hogy a tartózkodásuk időtartama alatt ne jelentsenek terhet a fogadó tagállam szociális segítségnyújtási rendszerére; vagy

d) az a), b) vagy c) pontban meghatározott feltételeket teljesítő uniós polgárt kísérő vagy hozzá csatlakozó családtagok.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott tartózkodás jogát ki kell terjeszteni azokra a családtagokra, akik nem valamelyik tagállam állampolgárai, és az uniós polgárt kísérik vagy hozzá csatlakoznak a fogadó tagállamban, feltéve hogy az uniós polgár megfelel az (1) bekezdés a), b) vagy c) pontjában említett feltételeknek.”

11. A 2004/38 irányelv 27. cikkének (1) és (2) bekezdése kimondja:

„(1) E fejezet rendelkezéseire is figyelemmel, a tagállamok korlátozhatják az uniós polgárok és családtagjaik szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogát, állampolgárságra tekintet nélkül, közrendi, közbiztonsági vagy közegészségügyi okokból. Ezek az okok nem szolgálhatnak gazdasági célokat.

(2) A közrendi vagy közbiztonsági okokból hozott intézkedéseknek meg kell felelniük az arányosság elvének, és kizárólag az érintett egyén személyes magatartásán alapulhatnak. Korábbi büntetőítéletek önmagukban nem képezhetik ezen intézkedések meghozatalának az alapját.

Az érintett egyén személyes magatartása valódi, közvetlen és kellően súlyos veszélyt kell, hogy jelentsen a társadalom valamely alapvető érdekére. Az adott ügyhöz közvetlenül nem kapcsolódó, vagy az általános megelőzési megfontolásokon alapuló indokolások nem elfogadhatóak.”

12. A 2004/38 irányelv 28. cikke előírja:

„(1) A közrendi vagy közbiztonsági okokból hozott kiutasítási határozat meghozatala előtt a fogadó tagállam figyelembe vesz olyan megfontolásokat, mint, hogy az érintett személy mennyi ideje tartózkodott a területén, az érintett személy életkorát, egészségi állapotát, családi és gazdasági helyzetét, társadalmi és kulturális integrációját a fogadó tagállamban, valamint a származási országgal fennálló kapcsolatainak mértékét.

(2) A fogadó tagállam nem hozhat kiutasítási határozatot uniós polgárokkal és családtagjaikkal szemben, állampolgárságukra tekintet nélkül, ha azok huzamos tartózkodási joggal rendelkeznek a területén, kivéve súlyos közrendi vagy közbiztonsági okokból.

(3) Uniós polgárral szemben nem hozható kiutasítási határozat, kivéve ha a közbiztonság tagállamok által meghatározott nyomós okán alapul, ha:

a) a fogadó tagállam területén tartózkodtak az elmúlt tíz évben; vagy

b) kiskorúak, kivéve, ha a kiutasítás a gyermek legjobb érdekében történik, amelyet az Egyesült Nemzeteknek a gyermekek jogairól szóló, 1989. november 20-i egyezménye határoz meg.”

C – *Az Egyesült Királyság szabályozása*

13. A határokról szóló 2007. évi törvény (UK Borders Act 2007, a továbbiakban: a határokról szóló törvény) 32. cikkének (5) bekezdése alapján abban az esetben, ha egy olyan személyt, aki nem brit állampolgár, bűncselekmény elkövetése miatt bűnösnek találnak az Egyesült Királyságban és legalább tizenkét hónap szabadságvesztés-büntetésre ítélnek, a Secretary of State for the Home Department (az Egyesült Királyság belügyminisztere, a továbbiakban: belügyminiszter) vele szemben kiutasítási határozatot fogad el. Ez egy kötelezettség.

14. A határokról szóló törvény 33. cikke alapján ez a kötelezettség kizárt, amikor az elítélt személynek a kiutasítási határozat alapján történő kiutasítása:

„a) sérti a személyt az [EJEE] alapján megillető jogokat; vagy

b) sérti az Egyesült Királyságnak a [menekültekről szóló] egyezmény[3] alapján fennálló kötelezettségeit; vagy

c) sérti a bűnelkövetőt az európai uniós szerződések alapján megillető jogokat.”

15. Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága szerint a jelen ügyben a 2012-ben módosított, a bevándorlásról (Európai Gazdasági Térség) szóló 2006. évi rendelet (Immigration [European Economic Area] Regulations 2006, a továbbiakban: a bevándorlásról szóló rendelet) egyes rendelkezései relevánsak.

16. A bevándorlásról szóló rendelet 15A. cikkének (4A) bekezdése juttatja érvényre a Ruiz Zambrano ítéletet (C-34/09, EU:C:2011:124). Az a személy, aki megfelel a 15A. cikk (4A) bekezdésében előírt feltételeknek, „az Egyesült Királyságban származékos tartózkodási joggal” rendelkezik. Ugyanakkor a bevándorlásról szóló rendelet 15A. cikkének (9) bekezdése kimondja, hogy az a személy, aki általában származékos tartózkodási joggal rendelkezik konkrétan a (4A) bekezdés alapján, nem rendelkezik ezzel a joggal, „ha a belügyminiszter a [19. cikk (3) bekezdésének b) pontja, a 20. cikk (1) bekezdése vagy a 20A. cikk (1) bekezdése] alapján határozatot hozott”.

3 — 1951. július 28-án Genfben aláírt egyezmény (Egyesült Nemzetek Szerződéseinek Tára, 189. kötet, 150. o., 2545. sz. [1954]).

17. A bevándorlásról szóló rendelet 20. cikkének (1) bekezdése alapján a belügyminiszter a bejelentkezésről szóló igazolás, a tartózkodási kártya, a huzamos tartózkodást igazoló dokumentum és a huzamos tartózkodási kártya kiállítását megtagadhatja, azt visszavonhatja vagy megújítását megtagadhatja, „ha a megtagadást vagy a visszavonást közrendi, közbiztonsági vagy közegészségügyi okok igazolják”.

18. A bevándorlásról szóló rendelet 20. cikkének (6) bekezdése alapján ezt a határozatot a 21. cikknek megfelelően kell meghozni.

19. A bevándorlásról szóló rendelet 21A. cikke e rendelet 4. részének módosított változatát rendeli alkalmazni a többek között a származékos tartózkodási jogokkal kapcsolatban hozott döntésekre. E rendelet 21A. cikke (3) bekezdésének a) pontja a 4. részt úgy alkalmazza, mintha „a 21. cikk szerinti közrendi, közbiztonsági és közegészségügyi okokkal igazolt tényezőre történő hivatkozások ehelyett egy olyan tényezőre hivatkoznának, amely »hozzájárul a közérdekhez«”.

20. E rendelkezések az Egyesült Királyság szerint azzal a hatással járnak, hogy lehetséges a származékos tartózkodási jog megadásának megtagadása egy olyan személytől, aki az EUMSZ 20. cikk alapján – e cikket úgy alkalmazva, ahogyan azt a Bíróság a Ruiz Zambrano ítéletben (C-34/09, EU:C:2011:124) tette – általában hivatkozhat a tartózkodási jogára, ha az valamely törvényes érdeket szolgál.

D – *A spanyol jog*

21. A 4/2000. sz. alkotmányos törvény módosításáról szóló 2/2009. sz., 2009. december 11-i, 2009. december 13-tól hatályos alkotmányos törvény (Ley Orgánica 2/2009 de reforma de la Ley Orgánica 4/2000) (BOE 299. szám, 2009. december 12., 104986. o.) által módosított, a Spanyolországban tartózkodó külföldiek jogairól és szabadságjogairól, valamint társadalmi integrációjuk elősegítéséről szóló, 2000. január 11-i 4/2000. sz. alkotmányos törvény (Ley Orgánica 4/2000 sobre derechos y libertades de los extranjeros en España y su integración social) (BOE 10. szám, 2000. január 12., 1139. o.) (a továbbiakban: a külföldiek jogállásáról szóló törvény) a 31. cikkének (3) bekezdésében előírja az ideiglenes tartózkodási engedély kivételes okok miatt történő megadására vonatkozó lehetőséget anélkül, hogy szükség lenne arra, hogy a harmadik ország állampolgára előzetesen vízumkötelezettség alá essen.

22. A külföldiek jogállásáról szóló törvény 31. cikkének (5) és (7) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(5) A külföldi ideiglenes tartózkodásának engedélyezéséhez az szükséges, hogy ez utóbbi ne legyen büntetett előéletű Spanyolországban vagy azokban az országokban, ahol korábban tartózkodott, a spanyol jogrend által ismert bűncselekmények miatt, illetve hogy ne legyen kitiltva azokból az államokból, amelyekkel Spanyolország erre vonatkozó megállapodást kötött.

[…]

(7) Az ideiglenes tartózkodási engedély megújítása érdekében adott esetben meg kell vizsgálni:

a) a büntetett előéletet, figyelembe véve a büntetés elengedésének, a büntetés feltételes elengedése, illetve a szabadságvesztés-büntetés felfüggesztése eseteinek fennállását;

b) az egyén adó- és társadalombiztosítási kötelezettségeinek be nem tartását.

E megújítás tekintetében különösen figyelembe veszik a külföldi állampolgárnak a megújítás érdekében tett integrációs törekvéseit, amelyet az autonóm közösség pozitív jelentésével kell bizonyítani, amely igazolja, hogy az egyén a jelen törvény 2b. cikkében előírt programokban részt vett.”

23. A külföldiek jogállásáról szóló 4/2000. sz. alkotmányos törvényt végrehajtó, 2004. december 30-i 2393/2004. sz. királyi rendelet (Real Decreto 2393/2004, por el que se aprueba el Reglamento de la Ley Orgánica 4/2000) (BOE 6. szám, 2005. január 7., 485. o.; a továbbiakban: külföldiek jogállásáról szóló törvény) az első kiegészítő rendelkezés (4) bekezdésének utolsó mondatában előírja, hogy „[a] bevándorlásért és kivándorlásért felelős államtitkár a belügyekért felelős államtitkár előzetes jelentése alapján [a külföldiek jogállásáról szóló] törvényt végrehajtó rendeletben elő nem írt kivételes körülmények esetén ideiglenes tartózkodási engedélyt adhat ki”.

III – Az alapjogviták alapját képező tényállások és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

24. Az alapeljárásoknak az előzetes döntéshozatalra utaló határozatokból következő tényállása a következőképpen foglalható össze.

A – *A C-165/14. sz. ügy*

25. A. Rendón Marín kolumbiai állampolgár, két Malagában (Spanyolország) született kiskorú gyermek, egy spanyol állampolgárságú fiúgyermek és egy lengyel állampolgárságú lánygyermek apja. A gyermekek mindig Spanyolországban laktak.

26. A Bíróság rendelkezésére álló iratokból kitűnik, hogy A. Rendón Marín a Juzgado de Primera Instancia de Málaga (malagai elsőfokú bíróság, Spanyolország) 2009. május 13-i határozatával megkapta a gyermekei feletti kizárólagos felügyeleti jogot, és a gyermekeit kizárólagosan nála helyezték el. A gyermekek lengyel állampolgárságú édesanyjának lakóhelye ismeretlen. A két gyermek az előzetes döntéshozatalra utaló határozat szerint megfelelő ellátásban és iskolai nevelésben részesül.

27. A. Rendón Marín büntetett előéletű. Többek között Spanyolországban kilenc hónapos börtönbüntetésre ítélték. Ugyanakkor ezt a büntetést 2009. február 13-tól kezdődően két évre ideiglenesen felfüggesztették. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat időpontjában, 2014. március 20-án még folyamatban volt A. Rendón Marín büntetett előélethez fűződő hátrányok alóli mentesítés iránti kérelmének elbírálása.

28. 2010. február 18-án A. Rendón Marín a munka- és bevándorlásügyi minisztérium bevándorlási főigazgatóságához (Director General de Inmigración del Ministerio de Trabajo e Inmigración; a továbbiakban: Bevándorlási Főigazgatóság) kivételes okok miatti ideiglenes tartózkodási engedély iránti kérelmet terjesztett elő a külföldiek jogállásáról szóló törvény első kiegészítő rendelkezése (4) bekezdésének utolsó mondata alapján.[4]

29. A Bíróság rendelkezésére álló iratokból kitűnik, hogy A. Rendón Marín kérelmét a 2010. július 13-i határozattal elutasították a büntetett előélete miatt a külföldiek jogállásáról szóló törvény 31. cikkének (5) bekezdése alapján.

30. Miután az A. Rendón Marín által e határozat ellen benyújtott keresetet az Audiencia Nacional (központi bíróság, Spanyolország) 2012. március 21-i ítéletével elutasította, A. Rendón Marín fellebbezést nyújtott be ezen ítélet ellen a Tribunal Supremóhoz (legfelsőbb bíróság).

4 — E rendelkezés tartalmával kapcsolatban lásd a jelen indítvány 23. pontját.

31. A. Rendón Marín fellebbezését egyetlen jogalapra, nevezetesen a Zhu és Chen ítélet (C-200/02, EU:C:2004:639), valamint a Ruiz Zambrano ítélet (C-34/09, EU:C:2011:124) – amely ítéleteken alapuló ítélkezési gyakorlatból álláspontja szerint a kért engedély megadásának kellett volna következnie – téves értelmezésére, valamint a külföldiek jogállásáról szóló törvény 31. cikke (3) és (7) bekezdésének megsértésére alapította.

32. A kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy „az egyes ügyek konkrét körülményeitől függetlenül, a Zhu és Chen ítélet (C-200/02, EU:C:2004:639), valamint a Ruiz Zambrano ítélet (C-34/09, EU:C:2011:124) alapjául szolgáló ügyekhez hasonlóan a jelen ügyben, a Spanyolországban való tartózkodás engedélyezésének megtagadása A. Rendón Marín számára a nemzeti terület, és így az Európai Unió kényszerű elhagyását jelentené, ugyanakkor együtt járna azzal, hogy két gyermekének is el kell hagynia az Európai Unió területét, akik közül az egyik kiskorú spanyol állampolgár, akit édesapja tart el, mivel az édesanya ismeretlen helyen tartózkodik.[5] A kérdést előterjesztő bíróság ugyanakkor rámutat arra, hogy a Bíróság fent említett ítéleteiben vizsgált esetektől eltérően a jelen ügyben jogszabály tiltja a tartózkodási engedély megadását, ha a kérelmező büntetett előéletű Spanyolországban. Következésképpen a kérdést előterjesztő bíróság azt kérdezi, hogy összeegyeztethető-e a Bíróságnak az EUMSZ 20. cikk értelmezésére vonatkozó ítélkezési gyakorlatával az olyan nemzeti szabályozás, amely minden esetben, és a konkrét esetben az eltérés lehetősége nélkül megtiltja a tartózkodási engedély megadását a kérelmezés helye szerinti országban nyilvántartott büntetett előélet esetén, jóllehet ennek szükségszerű következménye, hogy a kérelmező által eltartott, uniós polgársággal rendelkező kiskorút megfosztják az Európai Unió területén való tartózkodás jogától.

33. A Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság) ilyen körülmények között úgy döntött a 2014. március 20-i, a Bíróság Hivatalához 2014. április 7-én érkezett ítéletben, hogy az eljárást felfüggeszti, és az alábbi kérdéseket terjeszti a Bíróság elé előzetes döntéshozatal céljából:

„Összeegyeztethető-e […] a [Zhu és Chen ítélet (C-200/02, EU:C:2004:639)] és a [Ruiz Zambrano ítélet (C-34/09, EU:C:2011:124)] fényében értelmezett [EUMSZ] 20. cikk[el] az olyan nemzeti szabályozás, amely kizárja a tartózkodási engedély megadásának lehetőségét az uniós tagállam állampolgárságával rendelkező kiskorú eltartásáról gondoskodó olyan szülő tekintetében, aki a kérelem benyújtásának helye szerinti országban büntetett előéletű, jóllehet ez együtt jár azzal, hogy a kiskorúnak – szülőjét követve – szükségszerűen el kell hagynia az Unió területét?”

B – *A C-304/14. sz. ügy*

34. CS marokkói állampolgár. 2002-ben Marokkóban házasságot kötött egy brit állampolgárral. 2003 szeptemberében vízumot adtak ki számára a házassága alapján, és szabályszerűen lépett be az Egyesült Királyság területére az ottani tartózkodásra jogosító, 2005. augusztus 20-ig érvényes engedéllyel. 2005. október 31-én határozatlan időre szóló tartózkodási engedélyt kapott az Egyesült Királyságban.

35. 2007-ben CS elvált a férjétől. 2010-ben kibékült és újból összeházasodott vele. 2011-ben az Egyesült Királyságban egy fiúgyermek született ebből a házasságból. A gyermek brit állampolgár. CS a gyermek tényleges felügyeletét egyedül látta el.

36. 2012. március 21-én megállapították CS bűncselekmény elkövetésében való bűnösségét. 2012. május 4-én tizenkét hónap szabadságvesztés büntetésre ítélték.

5 — Meg kell jegyezni, hogy A. Rendón Marín lengyel leánygyermekét csak az előzetes döntéshozatalra utaló határozat ténybeli hátterében említik. Ugyanakkor azon okok tekintetében, amelyek miatt a kérdést előterjesztő bíróság a Bírósághoz fordult, a Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság) csak a spanyol állampolgárságú kiskorúra utal.

37. 2012. augusztus 2-án közölték vele, hogy a büntetőjogi felelősségének megállapítása miatt ki kell őt utasítani az Egyesült Királyságból. 2012. augusztus 30-án CS menedékjog iránti kérelmet terjesztett elő. A kérelmét az Egyesült Királyságban az illetékes hatóság, a belügyminiszter vizsgálta meg.

38. 2012. november 2-án CS-t szabadlábra helyezték, miután letöltötte a börtönbüntetését, és 2013. január 9-én a belügyminiszter elutasította a menedékjog iránti kérelmét.[6] A CS-nek az Egyesült Királyságon kívülre, egy másik nem uniós tagállamba való kiutasítására vonatkozó határozatot a határokról szóló törvény 32. cikkének (5) bekezdése alapján hozták meg. CS vitatta a belügyminiszter határozatát a First-tier Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) (elsőfokú közigazgatási döntőbíróság [bevándorlási és menekültügyekben eljáró tanács]) előtti keresetindítási jogával élve. 2013. szeptember 3-án azzal az indokolással adtak helyt a keresetének, hogy kitoloncolása a menekültügyi egyezmény, az EJEE 3. és 8. cikke és a Szerződések megsértését eredményezheti.

39. Határozatában a First-tier Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) (elsőfokú közigazgatási döntőbíróság [bevándorlási és menekültügyekben eljáró tanács]) megállapította, hogy CS-vel szembeni kiutasítási intézkedés esetén az Egyesült Királyságban egyik családtag sem tud a gyermekről gondoskodni, tehát a gyermeknek követnie kell CS-t Marokkóba. CS gyermekének az európai polgársággal összefüggő jogaira hivatkozva az EUMSZ 20. cikk és a Ruiz Zambrano ítélet (C-34/09, EU:C:2011:124) alapján a First-tier Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) (elsőfokú közigazgatási döntőbíróság [bevándorlási és menekültügyekben eljáró tanács]) megállapította, hogy: „[a]z Európai Unió polgárait semmilyen körülmények között nem lehet az Európai Unió területéről hallgatólagosan kiutasítani. […] Ezen kötelezettség alól nincs semmilyen kivétel, ideértve azt az esetet is, amikor […] a szülők büntetett előéletűek. […] Következésképpen a szóban forgó kiutasítási határozat nem jogszerű, mert sérti a gyermeket az EUMSZ 20. cikk alapján megillető jogokat”.

40. A belügyminiszternek engedélyezték, hogy fellebbezést nyújtson be az Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) Londonhoz (londoni fellebbviteli bíróság [bevándorlási és menekültügyekben eljáró tanács]). A belügyminiszter arra hivatkozott, hogy a First-tier Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) (elsőfokú közigazgatási döntőbíróság [bevándorlási és menekültügyekben eljáró tanács]) tévesen alkalmazta a jogot az összes olyan indokkal kapcsolatos értékelésében és következtetéseiben, amelyek miatt az helyt adott CS keresetének, ideértve a gyermeket az EUMSZ 20. cikk alapján megillető jogokkal, valamint a Ruiz Zambrano ítélettel (C-34/09, EU:C:2011:124) és a CS származékos jogaival kapcsolatos értékelést és következtetéseket is. A belügyminiszter különösen arra hivatkozott, hogy az uniós joggal nem ellentétes az, hogy CS-t kiutasítják Marokkóba, még akkor sem, ha ezzel az uniós polgársággal rendelkező gyermekét megfosztják az e jogálláshoz kapcsolódó jogok tényleges gyakorlásától.

41. Az Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) London (londoni fellebbviteli bíróság [bevándorlási és menekültügyekben eljáró tanács]) ilyen körülmények között úgy döntött a 2014. június 4-i, a Bíróság Hivatalához 2014. június 24-én érkezett ítéletben, hogy az eljárást felfüggeszti, és az alábbi kérdéseket terjeszti a Bíróság elé előzetes döntéshozatal céljából:

„1) Megtiltja-e az uniós jog és különösen az EUMSZ 20. cikk a tagállamnak azt, hogy területéről valamely harmadik állam területére utasítsa azt a nem uniós állampolgárt, aki az említett tagállam állampolgárságával (következésképpen uniós polgársággal) rendelkező gyermek szülője és e gyermek felügyeletét ténylegesen gyakorló személy, akkor, ha ez megfosztaná az uniós polgár gyermeket az uniós polgár jogállásához kapcsolódó jogok tényleges gyakorlásától?

2) Az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén milyen körülmények között megengedhető az ilyen kiutasítás az uniós jog alapján?

6 — A határozat utolsó eleme az a következtetés volt, hogy kiutasításra vonatkozó határozatot kell hozni CS-vel szemben a bűncselekmény elkövetéséért való elítélése miatt.

3) Az első kérdésre adandó nemleges válasz esetén a második kérdésre adandó válasz vonatkozásában tájékoztatást nyújt-e, és ha igen, milyen mértékben, a [2004/38] irányelv 27. és 28. cikke?”

IV – A Bíróság előtti eljárások

42. A C-165/14. sz. ügyben írásbeli észrevételeket nyújtott be A. Rendón Marín, a spanyol, a görög, a francia, az olasz, a holland és a lengyel kormány, az Egyesült Királyság Kormánya, valamint az Európai Bizottság, a C-304/14. sz. ügyben pedig CS, az Egyesült Királyság Kormánya, a francia és a lengyel kormány, valamint a Bizottság.

43. 2015. június 2-i határozatával a Bíróság az eljárási szabályzata 29. cikkének (1) bekezdése alapján a két ügyet ugyanazon ítélkező testület, a nagytanács elé utalta, és e szabályzat 77. cikke alapján közös tárgyalást tartott ezekben az ügyekben.

44. A 2015. június 30-án tartott tárgyaláson szóbeli észrevételeket adott elő A. Rendón Marín, CS, a spanyol kormány, az Egyesült Királyság Kormánya, a dán és a lengyel kormány, valamint a Bizottság.

V – Elemzés

A – *A Bíróságnak a C-165/14. sz. ügyben fennálló hatásköréről*

45. A Bíróság elé benyújtott iratokból, valamint az A. Rendón Marín és a spanyol kormány által a tárgyaláson előadott észrevételekből következik, hogy az alapügy felperese – azt követően, hogy fellebbezést nyújtott be a 2012. március 21-i ítélet ellen, amely elutasította a tartózkodási engedély iránti kérelmét elutasító határozat ellen benyújtott keresetét, amely fellebbezés keretében a Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság) benyújtotta a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelmet – a spanyol kormány malagai almegbízottjához két új, kivételes okok miatti ideiglenes tartózkodási engedély iránti kérelmet nyújtott be. Ugyanakkor mindkét kérelem új indokon, nevezetesen a külföldiek jogállásáról szóló törvényt végrehajtó új rendelet[7] 124. cikkének (3) bekezdésében[8] előírt családi kötődésen alapult.

46. E két kérelem közül az elsővel kapcsolatban a Bíróság rendelkezésére álló iratokból kitűnik, hogy a spanyol kormány malagai almegbízottja azt a 2014. február 17-i határozatával a büntetett előélet miatt utasította el, a külföldiek jogállásáról szóló törvény 31. cikkének (5) bekezdése és a külföldiek jogállásáról szóló törvényt végrehajtó új rendelet 128. cikke alapján.[9]

47. A második kérelemmel kapcsolatban a spanyol kormány a tárgyaláson megjegyezte, hogy 2015. február 18-án a spanyol kormány malagai almegbízottja az alapügy felperese részére ideiglenes tartózkodási engedélyt adott. Ebben a tekintetben A. Rendón Marín szóbeli észrevételeiből az következik, hogy ezt az ideiglenes tartózkodási engedélyt a családi kötődésen alapuló kivételes okok címén kapta meg azért, *mert* az illetékes spanyol hatóság *a büntetett előélethez fűződő hátrányok alól mentesítette*.

7 — Elfogadta a 2/2009. sz. alkotmányos törvénnyel módosított, a Spanyolországban tartózkodó külföldiek jogairól és szabadságjogairól, valamint társadalmi integrációjuk elősegítéséről szóló 4/2000. sz. alkotmányos törvényt végrehajtó, 2011. április 20-i 557/2011. sz. királyi rendelet (Real Decreto 557/2011 por el que se aprueba el Reglamento de la Ley Orgánica 4/2000, sobre derechos y libertades de los extranjeros en España y su integración social, tras su reforma por Ley Orgánica 2/2009) (BOE 103. szám, 2011. április 30., 43821. o.).

8 — Ez az új cikk meghatározza a tartózkodási engedély családi kötődéssel összefüggő okok miatt történő megadásának feltételeit. Kifejezetten előírja a tartózkodási engedély megadásának lehetőségét egy spanyol állampolgárságú kiskorú gyermek szülője számára, amennyiben ez a szülő a gyermeket eltartja és vele együtt él.

9 — Lásd a jelen indítvány 23. pontját.

48. Következésképpen úgy tűnik, hogy A. Rendón Marín megkapta az általa kért ideiglenes tartózkodási engedélyt. Annak ellenére, hogy ez nem érinti az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatóságát, mivel az e kérelem benyújtásához szükséges valamennyi feltétel teljesült a kérelem benyújtásakor,[10] az a kérdés merül fel, hogy a jogvitát rendezték-e, illetve szükség van-e továbbra is az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés megválaszolására. Ez a kérdés tehát nem a Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság) előzetes döntéshozatal iránti kérelmének elfogadhatatlanságával kapcsolatos problémát,[11] hanem a Bíróság hatáskörének esetleges hiányát érinti.[12]

49. Az EUMSZ 267. cikk szövegéből is, és rendszeréből is az következik, hogy az előzetes döntéshozatali eljárás előfeltétele a nemzeti bíróság előtt ténylegesen folyamatban lévő jogvita, amelynek a keretében a nemzeti bíróságnak olyan határozatot kell hoznia, amely figyelembe veheti a Bíróság előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésben hozott ítéletét.[13] Mivel az alapügyben folyamatban lévő jogvita a Bíróság hatáskörének feltétele, a Bíróság azt hivatalból vizsgálhatja, illetve kell azt vizsgálnia.[14]

50. A jelen ügyben, amint az a jelen indítvány 45. pontjából következik, a tartózkodási engedély megadására csak azt követően került sor, hogy azon ítélettel szemben, amely elutasította az ezen engedélyt megtagadó határozat ellen benyújtott keresetet, fellebbezést nyújtottak be, amelynek keretében a Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság) előzetes döntéshozatal iránti kérelmet nyújtott be a Bírósághoz. Amennyiben bizonyítást nyer, hogy A. Rendón Marín megkapta az általa kért ideiglenes tartózkodási engedélyt,[15] meg kell állapítani, hogy az alapügybeli jogvita okafogyott, mivel A. Rendón Marín követeléseit teljesítették. Ugyanakkor, noha kétségesnek tűnik, hogy a Bíróság válasza szükséges ahhoz, hogy lehetővé tegye a Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság) számára a határozathozatalt, ahogyan azt az EUMSZ 267. cikk előírja, úgy vélem, hogy a Bíróság nem tudja véglegesen és kizárólag a tárgyaláson elhangzott információk alapján megítélni, hogy nincs szükség arra, hogy a Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság) az eljárást folytassa. Ez utóbbinak ugyanis talán egy olyan ok miatt kell folytatnia az eljárást, amely a Bíróság rendelkezésére álló iratokból nem tűnik ki.

51. Ebben a tekintetben számomra lényegesnek tűnik a kérdést előterjesztő bíróságot megkérdezni arról, hogy fenntartja-e az általa előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelmet, illetve hogy van-e ok azt feltételezni, hogy a Bíróság válasza továbbra is szükséges a határozathozatalhoz. Ez a megközelítés összhangban van a Bíróság ítélkezési gyakorlatával, amely szerint az előzetes döntéshozatalra utalást nem az általános vagy hipotetikus kérdésekkel kapcsolatos tanácsadó vélemények megfogalmazása indokolja, hanem a jogvita tényleges megoldásának szükségessége.[16]

10 — Lásd ebben az értelemben: Jacobs főtanácsnok Djabali-ügyre vonatkozó indítványa (C-314/96, EU:C:1997:248, 16. pont). Lásd továbbá: Djabali ítélet (C-314/96, EU:C:1998:104, 17–23. pont). A jelen ügyben az előzetes döntéshozatal iránti kérelem ténybeli és jogi hátterének leírása *lehetővé teszi* a Bíróság számára, hogy a Bíróság az uniós jogot hasznosan értelmezze. Lásd az eljárási szabályzat 94. cikkét.

11 — Az e két eljárásjogi kérdés közötti különbségről lásd: Wahl főtanácsnok Gullotta és Farmacia di Gullotta Davide & C. ügyre vonatkozó indítványa (C-497/12, EU:C:2015:168, 16. és 22. pont). Lásd továbbá: Naômé, C., Le renvoi préjudiciel en droit européen – Guide pratique, Larcier, Brüsszel, 2010. 2. kiadás, 85. és 86. o.

12 — Lásd: Wahl főtanácsnok Gullotta és Farmacia di Gullotta Davide & C. ügyre vonatkozó indítványa (C-497/12, EU:C:2015:168, 17. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), amely kifejti, hogy „[a] Bíróság hatáskörének keretét a Szerződések által létrehozott bírósági jogorvoslati rendszer adja, amely csak a releváns rendelkezésekben meghatározott feltételek teljesülése esetén áll rendelkezésre”.

13 — UGT-Rioja és társai ítélet (C-428/06–C-434/06, EU:C:2008:488, 39. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

14 — Ugyanott (40. pont).

15 — Emlékeztetek arra, hogy azoknak a feltételeknek, amelyektől az EUMSZ 267. cikk alapján a Bíróság hatásköre függ, nemcsak akkor kell teljesülniük, amikor a nemzeti bíróság a Bíróságot megkeresi, hanem az eljárás folyamán végig. Lásd: Wahl főtanácsnok Gullotta és Farmacia di Gullotta Davide & C. ügyre vonatkozó indítványa (C-497/12, EU:C:2015:168, 19. pont). Lásd az eljárási szabályzat 100. cikkét, amely kimondja:

„(1) Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elbírálását a Bíróság mindaddig folytatja, ameddig az a bíróság, amely e kérelemmel a Bírósághoz fordult, vissza nem vonja azt. […]
(2) A Bíróság azonban az eljárás során bármikor megállapíthatja, hogy a hatáskörével kapcsolatos feltételek már nem teljesülnek.”

16 — Lásd különösen: Zabala Erasun és társai ítélet (C-422/93–C-424/93, EU:C:1995:183, 29. pont); Djabali ítélet (C-314/96, EU:C:1998:104, 19. pont); García Blanco ítélet (C-225/02, EU:C:2005:34, 28. pont).

52. Arra az esetre, ha a kérdést előterjesztő bírósággal történő kapcsolatfelvételt követően a Bíróság úgy dönt, hogy a válasz továbbra is szükséges, megvizsgálom a feltett kérdést, amennyiben a kérdést előterjesztő bíróság nem vonja vissza azt.

B – *Az ügyek érdeméről a C-165/14. és a C-304/14. sz. ügyekben*

53. A Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság) és az Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) London (londoni fellebbviteli bíróság [bevándorlási és menekültügyekben eljáró tanács]) által előterjesztett két előzetes döntéshozatal iránti kérelem lényegében az EUMSZ 20. cikk értelmezésére, valamint e rendelkezésnek a Zhu és Chen ítélet[17] (C-165/14. sz. ügy) és a Ruiz Zambrano ítélet[18] (C-165/14. sz. és C-304/14. sz. ügyek), vagy pedig csak az ez utóbbi ítélet alapján értelmezett hatályára vonatkozik azzal a sajátossággal együtt, hogy a felperesek büntetett előéletűek.

54. Mindenekelőtt emlékeztetek arra, hogy a nemzeti bíróságok és a Bíróság között az EUMSZ 267. cikkel bevezetett együttműködési eljárás keretében a Bíróság feladata, hogy a nemzeti bíróságnak az előtte folyamatban lévő ügy eldöntéséhez hasznos választ adjon. Ennek érdekében adott esetben a Bíróságnak át kell fogalmaznia a feltett kérdéseket. A Bíróság feladata ugyanis az uniós jog minden olyan rendelkezésének értelmezése, amelyre a nemzeti bíróságoknak az eléjük terjesztett jogviták eldöntése érdekében szükségük van, még akkor is, ha e bíróságok a Bírósághoz intézett kérdésekben nem jelölik meg kifejezetten ezeket a rendelkezéseket.[19]

55. Következésképpen, még ha a kérdést előterjesztő bíróság formálisan csupán az EUMSZ 20. cikk értelmezésére korlátozta is kérdéseit, e körülmény nem képezi akadályát annak, hogy a Bíróság a nemzeti bíróság részére az uniós jognak az előtte folyamatban lévő ügy elbírálásához hasznos, valamennyi értelmezési szempontját megadja, függetlenül attól, hogy a nemzeti bíróság kérdései megfogalmazásában utalt-e azokra, vagy sem. E tekintetben a Bíróságnak kell a nemzeti bíróság által szolgáltatott információk összessége, és különösen az előzetes döntéshozatalra utaló határozat indokolása alapján meghatározni az említett jog azon rendelkezéseit, amelyeknek az értelmezése a jogvita tárgyára figyelemmel szükséges.[20]

56. A jelen esetben a C-165/14. sz. ügyben a kérdést előterjesztő bíróság lényegében egyrészt azt kérdezi, hogy a 2004/38 irányelvvel ellentétes-e az olyan nemzeti szabályozás, amely előírja a tartózkodási engedély automatikus megtagadását az olyan harmadik országbeli állampolgár számára, aki a fogadó tagállamban egy uniós polgársággal rendelkező, általa eltartott és vele élő kiskorú gyermek szülője, ha ez a személy büntetett előéletű, másrészt pedig azt, hogy a Zhu és Chen ítélet,[21] valamint a Ruiz Zambrano ítélet[22] fényében értelmezett EUMSZ 20. cikkel ellentétes-e ez a nemzeti szabályozás, amely előírja a tartózkodási engedély automatikus megtagadását az olyan harmadik országbeli állampolgár számára, aki uniós polgársággal rendelkező kiskorú gyermekek szülője és e gyermekek felett kizárólagos felügyeletet gyakorol, ha ez a személy büntetett előéletű, és ha ez a megtagadás azzal a következménnyel jár, hogy ezeknek a gyermekeknek el kell hagyniuk az Unió területét.

17 — C-200/02, EU:C:2004:639.

18 — C-34/09, EU:C:2011:124.

19 — Lásd különösen: Betriu Montull ítélet (C-5/12, EU:C:2013:571, 40. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

20 — Ugyanott (41. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

21 — C-200/02, EU:C:2004:639.

22 — C-34/09, EU:C:2011:124.

57. A C-304/14. sz. üggyel kapcsolatban a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kérdezi, hogy az EUMSZ 20. cikkel ellentétes-e az, hogy valamely tagállam a területéről egy harmadik állam területére utasítja valamelyik harmadik ország állampolgárát, aki az említett tagállam állampolgárságával rendelkező gyermekének szülője és felügyeletét ténylegesen gyakorló személy, akkor, ha ez megfosztaná az uniós polgár gyermeket az uniós polgár jogállásához kapcsolódó jogok tényleges gyakorlásától.

58. Mivel a két ügy hasonló kérdéseket vet fel, közös indítványt javasolok. Ugyanakkor meg kell jegyezni, hogy a két ügy közötti hasonlóságok ellenére különbségek vannak azok, és ennélfogva a Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság) és az Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) London (londoni fellebbviteli bíróság [bevándorlási és menekültügyekben eljáró tanács]) által előterjesztett kérdések között. Számomra tehát helyénvalónak tűnik előzetesen megvizsgálni az alapügybeli jogviták sajátosságait a kérdést előterjesztő bíróság által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések meghatározó vetületeinek elemzése előtt.

1. Az ügyek sajátosságai

59. Az alapügybeli jogvitában szóban forgó esetek közös jellemzője először is az, hogy az alapügy felei harmadik országbeli állampolgárok, és a saját tagállamukban lakó, uniós polgársággal rendelkező kiskorú személyek szülei, akik felett kizárólagos felügyeletet gyakorolnak. Továbbá ezek a gyermekek, akik uniós polgársággal rendelkeznek, mindig is a saját tagállamukban laktak. Végül, A. Rendón Marínt és CS-t egyaránt szabadságvesztés-büntetésre ítélték, kilenc, illetve tizenkét hónapra.

60. A két alapügybeli jogvita között ugyanakkor számos különbség van. Ezek a különbségek többek között azzal kapcsolatosak, hogy az érintett gyermekek egyike, A. Rendón Marín lánya olyan tagállamban lakik, amelynek nem állampolgára, a szóban forgó nemzeti szabályozás típusa eltérő (engedély megtagadása Spanyolországban, illetve kiutasítási határozat az Egyesült Királyságban),[23] valamint hogy különbség van az A. Rendón Marín és a CS által elkövetett bűncselekmények súlyossági foka között (A. Rendón Marínt kilenc hónap felfüggesztett szabadságvesztés-büntetésre ítélték, míg CS letöltötte tizenkét hónap szabadságvesztés-büntetését).

61. Mindenekelőtt A. Rendón Marín (lengyel állampolgárságú) *lányának helyzetét* illetően – aki Spanyolországban született és soha nem hagyta el ezt a tagállamot – előzetesen meg kell határozni, hogy e helyzet a 2004/38 irányelv hatálya alá tartozik-e, ahogyan arra a görög, az olasz és a lengyel kormány, valamint a Bizottság hivatkozik. Ezt az elemzést a későbbiekben fejtem ki.[24]

62. Ezt követően a *szóban forgó nemzeti szabályozás típusát* illetően a jelen ügyek néhány sajátos szempontjait szeretném kifejteni.

63. A C-165/14. sz. ügyben a Bíróság rendelkezésére álló iratokból, valamint A. Rendón Marín és a spanyol kormány tárgyaláson tett megjegyzéseiből kitűnik, hogy a kormány malagai almegbízottjának tartózkodási engedélyt megtagadó, 2014. február 17-i határozata kifejti, hogy a külföldiek jogállásáról szóló törvénynek a külföldiek jogállásáról szóló törvényt végrehajtó rendelet 24. cikkével összefüggésben értelmezett 28. cikke (3) bekezdésének megfelelően A. Rendón Marínnak „el kell hagynia Spanyolországot legkésőbb [a kérelem elutasításáról szóló határozat] közlésétől számított tizenöt napon belül”.

23 — Ami CS helyzetét illeti, meg kell jegyezni, hogy egy brit állampolgár feleségeként határozott időre szóló tartózkodási engedéllyel szabályszerűen lépett be az Egyesült Királyság területére. Utólag állandó tartózkodási engedélyt állítottak ki részére ebben a tagállamban.

24 — Lásd a jelen indítvány 81–88. pontját.

64. A spanyol kormány az írásbeli és a szóbeli észrevételeiben ezzel kapcsolatban előadja, hogy a szóban forgó spanyol szabályozás alkalmazása és ebből következően a kiutasítást elrendelő határozat nem jelenti a harmadik országbeli állampolgár automatikus kiutasítását annak büntetett előélete miatt. Az illetékes hatóságnak ugyanis mindenekelőtt bizonyítania kell, hogy az érintett személy megsértette a külföldiek jogállásáról szóló törvényt az e törvény 53. cikke (1) bekezdésének a) pontjában előírtak szerint, ezt követően pedig meg kell indítania a szankció megállapítására irányuló eljárást, amely adott esetben kiutasítással járhat.

65. A. Rendón Marín azonban ebben a tekintetben a tárgyaláson kiemelte, hogy ha egy Spanyolországban tartózkodó személynek nincs tartózkodási engedélye, szabálysértést követ el, amely kiutasítás elrendelésével szankcionálható.

66. Mindenesetre az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban előadott tényezőkből kitűnik, hogy a spanyolországi tartózkodási engedély A. Rendón Marín részére történő megadásának a büntetett előélete miatt történő megtagadása a nemzeti terület, és így az Európai Unió kényszerű elhagyását jelentené, amely együtt járna azzal, hogy két gyermekének is el kell hagynia az Unió területét.

67. A C-304/15. sz. ügyben rá kell mutatni arra, hogy – ahogyan azt a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi – az Egyesült Királyság szóban forgó szabályozása szerint a belügyminiszter köteles a valamely bűncselekmény elkövetése miatt bűnösnek talált és legalább tizenkét hónap szabadságvesztés-büntetésre ítélt nem brit állampolgárral szemben kiutasítási határozatot elfogadni.[25]

68. Végül, az A. Rendón Marín és a CS által elkövetett *bűncselekmények súlyossági fokát* illetően álláspontom szerint a következő elemekre célszerű utalni.

69. A C-165/14. sz. ügyben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az A. Rendón Marín által benyújtott, kivételes okok miatti ideiglenes tartózkodási engedély iránti kérelmet a Bevándorlási Főigazgatóság *a büntetett előélet miatt* utasította el a külföldiek jogállásáról szóló törvény 31. cikkének (5) bekezdése alapján. Ugyanakkor, ahogyan az a jelen indítvány 27. pontjából következik, azt a kilenc hónapos börtönbüntetést, amelyre A. Rendón Marínt ítélték, ideiglenesen felfüggesztették, és A. Rendón Marín nem fogja letölteni a börtönbüntetését. Ezenkívül, az előzetes döntéshozatalra utaló határozat időpontjában még folyamatban volt A. Rendón Marín büntetett előélethez fűződő hátrányok alóli mentesítés iránti kérelmének az illetékes hatóság által történő elbírálása.[26]

70. A C-304/14. sz. ügyben A. Rendón Marínnal ellentétben CS-t bűncselekmény elkövetése miatt bűnösnek találták, ami miatt tizenkét hónap szabadságvesztés-büntetésre ítélték, és ezt a büntetést ténylegesen letöltötte. Ezenkívül a büntetőjogi felelősségének megállapítása, valamint amiatt, hogy nem brit állampolgár, vele szemben az Egyesült Királyságból történő kiutasításra vonatkozó határozatot hoztak.[27]

71. Ezen ügyek sajátosságaira tekintettel elsősorban tisztázni kell, hogy A. Rendón Marín és gyermekeinek, valamint CS és gyermekének helyzete az uniós jog hatálya alá tartozik-e. Ha e kérdésre igenlő választ kell adni, megvizsgálom a kérdést előterjesztő bíróságok által felvetett sajátos problémákat, azaz azt, hogy A. Rendón Marín és CS büntetett előélete milyen hatással van tartózkodási joguk elismerésére.

25 — Lásd továbbá a jelen indítvány 13. pontját.

26 — Lásd ebben a tekintetben a jelen indítvány 46. és 47. pontját.

27 — E kiutasítási határozat kötelező jellegéről lásd a jelen indítvány 13. és 67. pontját.

2. Előzetes megjegyzések

72. Az alapügyekben a Bíróságnak azért kell értelmeznie az uniós jogot, hogy ellenőrizze a szóban forgó nemzeti szabályozásoknak az uniós joggal való összhangját olyan helyzetek keretében, amelyek egyrészről az uniós polgársággal rendelkező, a tagállamukat soha el nem hagyó kiskorúaknak az Unión területén történő tartózkodáshoz való jogát, és ennélfogva a felettük kizárólagos felügyeletet gyakorló harmadik országbeli állampolgár szülő tartózkodási jogát, másrészről pedig a tagállam számára azt a lehetőséget érintik, hogy ezen harmadik országbeli állampolgárok tekintetében, azok büntetett előélete miatt a tartózkodási engedély megadását megtagadja vagy őket kiutasítsa.

73. Ebben az összefüggésben annak vizsgálata előtt, hogy a Bíróság az uniós polgár családtagjai számára milyenfajta tartózkodási jogokat biztosít, röviden meg kell vizsgálni a hatáskörök átruházásának elvét a bevándorlási jog területén.

a) A hatáskörök átruházásának elve a bevándorlási jog területén

74. A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség területén az Unió az EUMSZ 4. cikk (2) bekezdésének j) pontjában előírt, a tagállamokkal megosztott hatáskörrel rendelkezik. E hatáskörgyakorlás céljai és módjai az EUSZ harmadik részének V. címében vannak meghatározva. Az EUMSZ 67. cikk előírja, hogy az Unió közös politikát alakít ki a bevándorlás területén, amely a szolidaritáson alapul, és a harmadik országok állampolgáraival szemben méltányos bánásmódot biztosít. Így a rendes jogalkotási eljárás alkalmazandó az EUMSZ 79. cikk (2) bekezdésében előírt valamennyi intézkedés elfogadása esetében.[28] Az Unió hatáskörgyakorlása a szubszidiaritás ellenőrzését követően előfoglalást jelent a tagállamok tekintetében. Ez utóbbiak tehát elveszítik a saját hatáskörüket az Unió beavatkozása esetén. Mivel az Unió migrációs kérdésekben való hatásköre harmonizációs hatáskör, az előfoglalás az Unió fellépésének pontos terjedelme és mértéke szerint eltérő hatású.[29] Közös szabályokat fogadtak el tehát irányelvek útján, amelyeket a tagállamok kötelesek átültetni, azonban alkothatnak jogot az ezen irányelvek által nem szabályozott kérdésekben, és arra is lehetőségük van, hogy eltérjenek a közös szabályoktól, amennyiben azt az irányelvek lehetővé teszik. Ilyen feltételek mellett a tagállamok főszabály szerint megőrzik a bevándorlási jog területén fennálló hatásköreiket.

75. Ugyanakkor olyan helyzetben, amelyben az uniós jog szerinti szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogról van szó, az a mérlegelési mozgástér, amellyel a tagállamok a bevándorlás területén rendelkeznek, nem sértheti az uniós polgárságra vagy a szabad mozgásra vonatkozó rendelkezések alkalmazását még akkor sem, ha ezek a rendelkezések nemcsak az uniós polgár helyzetét, hanem annak valamely harmadik országbeli családtagját is érintik.

b) A tartózkodási jognak a Bíróság által az uniós polgár családtagjai számára biztosított típusairól

76. Ki kell fejteni, hogy a Bíróság többek között a Szerződések alapján háromféle tartózkodási jogot ismert el az ítélkezési gyakorlatában az uniós polgárok családtagjai számára.

28 — Ez a cikk vonatkozik a legális és az illegális migrációra egyaránt.

29 — A megosztott hatáskörök gyakorlásáról szóló 25. jegyzőkönyv kimondja, hogy „amikor az Unió egy adott területen fellép, a hatáskör e gyakorlása kizárólag azokra az elemekre terjed ki, amelyekre a szóban forgó uniós fellépés vonatkozik, és ennek megfelelően nem terjed ki a terület egészére”.

77. Ami a tartózkodási jog első két típusát illeti, az uniós polgár családtagjai számára a tartózkodási jogot abban *az államban biztosítják, amelynek az uniós polgár az állampolgára*.[30] Az első a polgár részére biztosított családegyesítési jogra vonatkozik a szabad mozgáshoz való jog előzetes vagy egyidejű gyakorlását követően, és az az akadályozás tilalmán alapul.[31] A második az EUMSZ 20. cikk hatékony érvényesüléséből fakad, és annak megakadályozását célozza, hogy valamely polgárt megfosszanak attól, hogy uniós polgárként meglévő jogállásával összefüggő jogai lényegét ténylegesen gyakorolja.[32] Az ilyen esetek kivételesnek számítanak.[33]

78. A tartózkodási jog harmadik típusát az uniós polgárok családtagjai számára *a fogadó tagállamban* biztosítják.[34] A Bíróság ugyanis kijelentette, hogy az olyan uniós polgár, aki soha nem hagyta el valamely tagállam területét, hivatkozhat a Szerződésből eredő jogokra, amennyiben valamely másik tagállam állampolgára.[35] A Bíróság ezt a tartózkodási jogot az uniós polgár tartózkodási jogának hatékony érvényesülésére alapította.[36]

79. Ki kell emelni, hogy a jelen ügyek a tartózkodási jognak csak a fent említett második és harmadik típusára vonatkoznak.[37]

80. Ezen ítélkezési gyakorlat alapján először azt vizsgálom meg, hogy A. Rendón Marínnak és két gyermekének, valamint CS-nek és gyermekének a helyzete az uniós jog, és különösen a Szerződésnek az uniós polgársággal kapcsolatos rendelkezéseinek hatálya alá tartozik-e.

3. Az uniós polgár családtagjai számára a fogadó államban biztosított tartózkodási jogról: A. Rendón Marín és lánya helyzetének elemzése a 2004/38 irányelv keretében

81. A személyek szabad mozgása testesíti meg a belső piac egyik alapvető szabadságát. Ez az alapvető szabadság egy olyan belső határok nélküli térség, amelyben a szabad mozgás a Szerződés rendelkezéseinek megfelelően biztosított.[38]

82. A személyek szabad mozgáshoz való joga valamely tagállam állampolgárának, tehát egy uniós polgárnak a saját tagállamán kívülre történő utazásában nyilvánul meg. Ugyanakkor a jelen ügyben sem A. Rendón Marín spanyol, illetve lengyel állampolgárságú gyermekei, sem pedig CS brit állampolgárságú gyermeke nem lépett át államhatárt. Következésképpen ezek az ügyek főszabály szerint nem érintik az uniós polgárnak az egyik tagállamból a másikba történő szabad mozgáshoz való jogát. A 2004/38 irányelvet ugyanis mindazokra az uniós polgárokra kell alkalmazni, „akik olyan tagállamba költöznek, vagy olyan tagállamban tartózkodnak, amelynek nem állampolgárai”. Ennélfogva a 2004/38 irányelv főszabály szerint nem alkalmazandó az A. Rendón Marín és spanyol állampolgárságú fiúgyermekének, valamint CS és brit állampolgárságú gyermekének helyzetéhez hasonló helyzetekre.

30 — Lásd: a McCarthy és társai ügyre vonatkozó indítványom (C-202/13, EU:C:2014:345).

31 — Lásd: Singh ítélet (C-370/90, EU:C:1992:296); Carpenter ítélet (C-60/00, EU:C:2002:434); Eind ítélet (C-291/05, EU:C:2007:771); McCarthy és társai ítélet (C-202/13, EU:C:2014:2450).

32 — Lásd: Ruiz Zambrano ítélet (C-34/09, EU:C:2011:124).

33 — Az ilyen típusú helyzetek kivételes jellegéről lásd: McCarthy ítélet (C-434/09, EU:C:2011:277, 47. pont); Dereci és társai ítélet (C-256/11, EU:C:2011:734, 64. pont); Iida ítélet (C-40/11, EU:C:2012:691, 71. pont); Alokpa és Moudoulou ítélet (C-86/12, EU:C:2013:645, 32. pont).

34 — Ezt a tartózkodási jogot egy uniós polgársággal rendelkező kiskorú szülei számára adták meg, azonban ez utóbbiak főszabály szerint nem hivatkozhattak arra, hogy eltartott felmenők, mivel nem feleltek meg a tartózkodási jognak a tartózkodási jogról szóló, 1990. június 28-i 90/364/EGK tanácsi irányelvben (HL L 180., 26. o.; magyar nyelvű különkiadás 20. fejezet 1. kötet, 3. o.) (amelyet a 2004/38 hatályon kívül helyezett és annak helyébe lépett) előírt feltételeknek. Lásd: Zhu és Chen ítélet (C-200/02, EU:C:2004:639, 43–46. pont).

35 — Lásd: Zhu és Chen ítélet (C-200/02, EU:C:2004:639). Lásd továbbá: Garcia Avello ítélet (C-148/02, EU:C:2003:539).

36 — Lásd: Zhu és Chen ítélet (C-200/02, EU:C:2004:639, 45. pont). Lásd továbbá: Alokpa és Moudoulou ítélet (C-86/12, EU:C:2013:645, 28. pont).

37 — Lásd a jelen indítvány 77. és 78. pontját.

38 — Lásd a 2004/38 irányelv (2) preambulumbekezdését.

83. Ugyanakkor a spanyol, a görög, az olasz és a lengyel kormány, valamint a Bizottság megállapítja, hogy A. Rendón Marín lengyel állampolgárságú lánygyermekének – aki egy állampolgárságától eltérő tagállamban tartózkodó kiskorú – helyzete a 2004/38 irányelv hatálya alá tartozik. E helyzet ugyanis a Zhu és Chen ítélet [39] alapjául szolgáló helyzethez hasonlítható.

84. Következésképpen meg kell vizsgálni, hogy a C-165/14. sz. ügy körülményeire tekintettel egy uniós polgársággal rendelkező kiskorú, aki egy olyan tagállamban tartózkodik, amelynek nem állampolgára, teljesíti-e a 2004/38 irányelv által megállapított feltételeket.

a) A 2004/38 irányelvnek az A. Rendón Marín és lánygyermeke helyzetére való alkalmazhatósága

85. A 2004/38 irányelv (3) preambulumbekezdése szerint ezen irányelv célja valamennyi uniós polgár szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogának egyszerűsítése és megerősítése. A kiindulópontot annak meghatározásához, hogy a tartózkodási jogot lehet-e erre az irányelvre alapítani, az irányelv 3. cikke jelenti. E „Kedvezményezettek” című 3. cikk (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy ezt az irányelvet kell alkalmazni mindazokra az uniós polgárokra, akik „olyan tagállamba költöznek, vagy olyan tagállamban tartózkodnak, amelynek nem állampolgárai, valamint [a] […] családtagjaikra”. Ez a helyzet egyértelműen megfelel A. Rendón Marín lánygyermeke helyzetének, aki Spanyolországban tartózkodik, egy olyan tagállamban, amelynek nem állampolgára.

86. A Zhu és Chen ítéletben [40] a Bíróság úgy ítélte meg, hogy egy kiskorú gyermek uniós polgár, aki az állampolgárságától eltérő tagállamban tartózkodik, és nem gyakorolta szabad mozgáshoz való jogát, ennek ellenére az uniós jog személyek szabad mozgásáról szóló rendelkezései, [41] különösen a 2004/38 irányelvvel hatályon kívül helyezett és felváltott 90/364 irányelv hatálya alá tartozik. Indokolásában a Bíróság kiemelte, hogy az olyan tagállami állampolgár helyzetét, aki a fogadó tagállamban született, és aki sohasem gyakorolta szabad mozgáshoz való jogát, nem lehet ezen egyetlen oknál fogva az olyan tisztán belső helyzethez hasonlítani, amely az illető állampolgárt megfosztja a fogadó tagállamban az uniós jog személyek szabad mozgása és tartózkodása jogára vonatkozó rendelkezésekre való hivatkozástól. [42] A Bíróság arra is rámutatott, hogy az EUMSZ 21. cikk (1) bekezdése által szabályozott, a tagállamok területén való tartózkodási jogot a Szerződés egyértelmű és pontos rendelkezése az Unió valamennyi polgára számára közvetlenül elismeri. [43]

87. Végső soron csupán tagállami állampolgársága, és ennélfogva uniós polgársága alapján A. Rendón Marín lánygyermekének joga van az EUMSZ 21. cikk (1) bekezdésére hivatkozni. Mindazonáltal a Bíróság szerint az uniós polgároknak a más tagállam területén való tartózkodási joga a Szerződésben, valamint a végrehajtó rendelkezésekben [44] előírt korlátozások és feltételek mellett ismerhető el, az említett korlátozásokat és feltételeket az uniós jog által felállított korlátok tiszteletben tartásával, valamint e jog általános elveinek, többek között az arányosság elvének megfelelően kell alkalmazni. [45]

39 — C-200/02, EU:C:2004:639.

40 — C-200/02, EU:C:2004:639.

41 — Ugyanott (19., 20. és 25–27. pont). Emlékeztetek arra, hogy a Bíróság a Baumbast és R ítéletben (C-413/99, EU:C:2002:493, 75. pont) már elismerte, hogy „ha a gyermekeket abból a célból illeti meg tartózkodási jog a fogadó tagállamban, hogy ott az [a munkavállalók Közösségen belüli szabad mozgásáról szóló, 1968. október 15-i 1612/68/EGK tanácsi rendelet (HL L 257., 2. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 1. kötet, 15. o.)] 12. cikkének értelmében általános oktatásban vegyenek részt, ezt a rendelkezést úgy kell értelmezni, hogy lehetővé teszi a gyermekek felügyeletét ténylegesen ellátó szülő számára, hogy állampolgárságától függetlenül gyermekeivel tartózkodjon, így megkönnyítve a fent említett jogok gyakorlását, annak ellenére, hogy a szülők időközben elváltak, vagy az a szülő, aki európai uniós polgár, már nem migráns munkavállaló a fogadó tagállamban”.

42 — Zhu és Chen ítélet (C-200/02, EU:C:2004:639, 19. pont).

43 — Ugyanott (26. pont).

44 — Ugyanott (26. pont).

45 — Lásd különösen: Baumbast és R ítélet (C-413/99, EU:C:2002:493, 91. pont).

88. E körülmények között úgy gondolom, hogy a jelen ügyben az EUMSZ 21. cikk (1) bekezdése és a 2004/38 irányelv főszabály szerint tartózkodási jogot biztosít Spanyolországban A. Rendón Marín lánygyermeke számára. Meg kell azonban vizsgálni, hogy A. Rendón Marín harmadik országbeli állampolgár egyenesági felmenőként rendelkezik-e a tartózkodási joggal.

89. Csak akkor lehet ugyanis származékos tartózkodási jogot adni A. Rendón Marín számára, ha az uniós polgársággal rendelkező kiskorú lánygyermeke megfelel a 2004/38 irányelv 7. cikke (1) bekezdésének b) pontjában rögzített feltételeknek. [46] Így különösen ez a rendelkezés előírja, hogy az uniós polgároknak elegendő forrásokkal kell rendelkezniük önmaguk és családtagjaik számára ahhoz, hogy ne jelentsenek indokolatlan terhet a fogadó tagállam szociális segítségnyújtási rendszerére tartózkodásuk időtartama alatt, és a fogadó tagállamban teljes körű egészségbiztosítással kell rendelkezniük, aminek ellenőrzése a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

90. Ebben a tekintetben emlékeztetek először is arra, hogy a Bíróság már megállapította, hogy ha az uniós polgárnak elegendő anyagi fedezettel kell rendelkeznie, az uniós jog azonban a legcsekélyebb mértékben sem ír elő a fedezet eredetére vonatkozó követelményt, és ezt a fedezetet például az érintett kiskorú polgárok harmadik ország állampolgárságával rendelkező szülője is biztosíthatja. [47] Következésképpen a Bíróság megállapította, hogy „annak megtagadása, hogy az a tagállami állampolgársággal vagy harmadik ország állampolgárságával rendelkező szülő, aki ténylegesen egy uniós polgár kiskorú gondviselője, ezzel az uniós polgárral együtt tartózkodhasson a fogadó tagállamban, megfosztaná az uniós polgár tartózkodási jogát a hatékony érvényesüléstől, mivel a kisgyermek tartózkodási jogának *gyakorlása* szükségszerűen maga után vonja [a] gyermek azon jogát, hogy a ténylegesen gondját viselő személy elkísérje, és következésképpen hogy ez a személy a tartózkodás idején vele együtt tartózkodhasson a fogadó tagállamban” [48]. Így a Bíróság megállapította, hogy ha az EUMSZ 21. cikk és a 2004/38 irányelv tartózkodási jogot biztosít a fogadó tagállamban valamely másik tagállam kiskorú azon állampolgára számára, aki eleget tesz az ezen irányelv 7. cikke (1) bekezdésének b) pontjában foglalt feltételeknek, akkor ugyanezen rendelkezések lehetővé teszik a ténylegesen a gyermek gondját viselő szülő számára, hogy vele együtt a fogadó tagállamban tartózkodjék. [49]

91. A jelen ügyben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a gyermekek megfelelő ellátásban és iskolai nevelésben részesülnek. Úgy tűnik tehát, hogy az édesapjuk az eltartásukról megfelelően gondoskodik. A spanyol kormány ezenkívül a tárgyaláson megjegyezte, hogy a spanyol szabályozás értelmében A. Rendón Marín egészségbiztosítással rendelkezik a saját maga és a gyermekei számára egyaránt. Ennek ismeretében a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak bizonyítása, hogy A. Rendón Marín lánygyermeke saját maga vagy az édesapja által elegendő forrásokkal és teljes körű egészségbiztosítással rendelkezik-e a 2004/38 irányelv 7. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében.

92. Ilyen körülmények között úgy vélem, hogy A. Rendón Marín és lánygyermekének helyzete főszabály szerint az EUMSZ 21. cikk és a 2004/38 irányelv hatálya alá tartozik.

46 — A Bíróság rendelkezésére álló iratokból kitűnik, hogy A. Rendón Marín lánygyermeke Spanyolországban született 2003-ban. Nem zárhatom ki tehát azt, hogy nem szerzett huzamos tartózkodási jogot a 2004/38 irányelv 16. cikkének (1) bekezdése alapján ebben a tagállamban. Ebben az esetben, ahogyan arra a lengyel kormány joggal hivatkozik, a tartózkodási jogára nem vonatkoznak az ezen irányelv III. fejezetében és többek között a 7. cikke (1) bekezdésének b) pontjában előírt feltételek.

47 — Zhu és Chen ítélet (C-200/02, EU:C:2004:639, 30. pont); Alokpa és Moudoulou ítélet (C-86/12, EU:C:2013:645, 27. pont).

48 — Zhu és Chen ítélet (C-200/02, EU:C:2004:639, 45. pont; Alokpa és Moudoulou ítélet (C-86/12, EU:C:2013:645, 28. pont). Kiemelés tőlem.

49 — Zhu és Chen ítélet (C-200/02, EU:C:2004:639, 46. és 47. pont); Alokpa és Moudoulou ítélet (C-86/12, EU:C:2013:645, 29. pont).

b) A büntetett előéletnek a származékos tartózkodási jog elismerésére gyakorolt hatásaa 2004/38 irányelv 27. és 28. cikkére tekintettel

93. Most meg kell vizsgálni, hogy az a származékos tartózkodási jog, amellyel A. Rendón Marín rendelkezik, korlátozható-e az alapügyben szóban forgóhoz hasonló olyan rendelkezés alapján, amely az eredeti tartózkodási engedély megadásának feltételeként *automatikusan* a büntetett előélet hiányát állapítja meg Spanyolországban vagy azokban az országokban, amelyekben A. Rendón Marín korábban tartózkodott.

94. Nem gondolom így, mégpedig a következő okokból.

95. A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a szabad mozgás és tartózkodás mindennemű korlátozása a személyek szabad mozgásának alapelvétől való eltérést jelent, azt megszorítóan kell értelmezni, és annak tartalmát a tagállamok nem határozhatják meg egyoldalúan.[50] Következésképpen ahhoz, hogy az uniós joggal ne legyen ellentétes az A. Rendón Marín által kérelmezett tartózkodási engedély megtagadása, az alapügyben szóban forgó rendelkezésnek meg kell felelnie az uniós jogalkotó által meghatározott feltételeknek és korlátozásoknak.

96. Ami először az A. Rendón Marín tartózkodási joga alóli kivételeket illeti, a Bíróság következetesen emlékeztet a 2004/38 irányelv 27. cikkében foglalt szabályokra.[51] Ezen cikk (1) bekezdése előírja, hogy a tagállamok közrendi vagy közbiztonsági okokból korlátozhatják az uniós polgárok és családtagjaik szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogát azok állampolgárságára tekintet nélkül. Ugyanakkor ezek a kivételek nagyon korlátozottak. Ahogyan az a 2004/38 irányelv 27. cikke (2) bekezdésének első albekezdéséből következik, ahhoz, hogy az uniós polgár vagy a családtagja szabad mozgását és tartózkodását korlátozó intézkedések, többek között a közrendi okból hozott intézkedések igazoltak legyenek, meg kell felelniük az arányosság elvének, és kizárólag az érintett egyén személyes magatartásán kell alapulniuk.[52] Ez a rendelkezés azt is előírja, hogy korábbi büntetőítéletek önmagukban nem képezhetik ezen intézkedések meghozatalának az alapját. Ugyanezen irányelv 27. cikke (2) bekezdésének második albekezdése kimondja, hogy az érintett egyén személyes magatartása valódi, közvetlen és kellően súlyos veszélyt kell, hogy jelentsen a társadalom valamely alapvető érdekére.[53] Ez a rendelkezés kifejti, hogy az adott ügyhöz közvetlenül nem kapcsolódó, vagy az általános megelőzési megfontolásokon alapuló indokolások nem elfogadhatóak.[54]

97. Márpedig úgy tűnik számomra, hogy A. Rendón Marín helyzete nem felel meg a jelen indítvány 95. és 96. pontjában hivatkozott feltételeknek. E tekintetben meg kell jegyezni, hogy az alapügyben szóban forgó szabályozás az eredeti tartózkodási engedély megadásának feltételeként *automatikusan* és semmilyen eltérési lehetőséget nem engedve a büntetett előélet hiányát állapítja meg Spanyolországban vagy azokban az országokban, amelyekben az érintett személy korábban tartózkodott.

50 — Lásd többek között: van Duyn ítélet (41/74, EU:C:1974:133, 18. pont); Bonsignore ítélet (67/74, EU:C:1975:34, 6. pont); Rutili ítélet (36/75, EU:C:1975:137, 27. pont); Bouchereau ítélet (30/77, EU:C:1977:172, 33. pont); Calfa ítélet (C-348/96, EU:C:1999:6, 23. pont); Orfanopoulos és Oliveri ítélet (C-482/01 és C-493/01, EU:C:2004:262, 64. és 65. pont); Bizottság kontra Spanyolország ítélet (C-503/03, EU:C:2006:74, 45. pont); Bizottság kontra Németország ítélet (C-441/02, EU:C:2006:253, 34. pont); Bizottság kontra Hollandia ítélet (C-50/06, EU:C:2007:325, 42. pont).

51 — Lásd az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak címzett, az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról szóló 2004/38/EK irányelv alkalmazásáról szóló bizottsági jelentést (COM(2008) 840 végleges, 8. o.), amely kimondja, hogy „[a]z irányelv VI. fejezete rendelkezik a tagállamok azon jogáról, amelynek értelmében uniós polgárok és családtagjai beutazását megtagadhatják, illetve kiutasíthatják őket, amit ugyanakkor olyan szigorú anyagi és eljárási biztosítékok feltételévé tesz, amelyek biztosítják, hogy méltányos egyensúlyban maradjanak a tagállami és az uniós polgári érdekek”. A valamely tagállam területére való beutazásnak az uniós polgároktól és harmadik országbeli állampolgár családtagjaiktól történő megtagadásával kapcsolatban lásd: Bizottság kontra Spanyolország ítélet (C-503/03, EU:C:2006:74, 43. és 45. pont).

52 — Ebben a tekintetben lásd különösen: Bonsignore ítélet (67/74, EU:C:1975:34, 6. pont); Bizottság kontra Németország ítélet (C-441/02, EU:C:2006:253, 93. pont).

53 — Lásd különösen: Rutili ítélet (36/75, EU:C:1975:137, 28. pont); Bouchereau ítélet (30/77, EU:C:1977:172, 35. pont); Orfanopoulos és Oliveri ítélet (C-482/01 és C-493/01, EU:C:2004:262, 66. pont); Jipa ítélet (C-33/07, EU:C:2008:396, 23. pont).

54 — Ebben a tekintetben lásd: Bonsignore ítélet (67/74, EU:C:1975:34, 7. pont).

98. A jelen ügyben, ahogyan az a jelen indítvány 69. pontjából következik, az előzetes döntéshozatalra utaló határozat megjegyzi, hogy e szabályozás alkalmazása mellett A. Rendón Marín kivételes okok miatti ideiglenes tartózkodási engedély iránti kérelmét a büntetett előélete miatt utasították el. A tartózkodási engedélyt tehát automatikusan, az alapügy felperese különleges helyzetének figyelembevételét mellőzve tagadták meg, azaz anélkül, hogy értékelték volna a személyes magatartását vagy azt a tényleges veszélyt, amelyet a közrend vagy a közbiztonság számára adott esetben jelenthet. A lengyel kormány az írásbeli észrevételeiben arra is hivatkozott, hogy az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban semmi nem utal arra, hogy ezeket a körülményeket megvizsgálták és értékelték volna.

99. A releváns körülmények értékelésének ebben az összefüggésében megjegyzem, hogy a Bíróság rendelkezésére álló iratokból kitűnik, hogy A. Rendón Marín büntetőjogi felelősségét egy 2005-ben elkövetett bűncselekmény miatt állapították meg. E felelősség korábbi megállapítása önmagában csak akkor szolgálhat a tartózkodási engedély megtagadásának indokául, ha a személyes magatartása – „a társadalmi rend megzavarásán túl, amelyet valamennyi jogsértés megvalósít” – „valóságos és kellően komoly veszélyt jelent, amely sérti a társadalom valamely alapvető érdekét”.[55]

100. Ezenkívül a Bíróság megállapította, hogy a közrend tényleges veszélyeztetésére vonatkozó feltételnek főszabály szerint a szóban forgó intézkedés meghozatalakor kell teljesülnie,[56] ami a jelen esetben úgy tűnik, hogy nem állapítható meg. Az a tény ugyanis, hogy az A. Rendón Maríntal szemben kiszabott büntetést felfüggesztették, arra enged következtetni, hogy börtönbüntetését nem töltötte le.

101. Másodlagosan, A. Rendón Marín esetleges kiutasítását illetően emlékeztetek arra, hogy egyrészről szükséges figyelembe venni azokat az alapvető jogokat, amelyek tiszteletben tartását a Bíróság biztosítja, és különösen a magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jogot, amelyet a Charta 7. cikke és az EJEE 8. cikke rögzít,[57] másrészről pedig tiszteletben kell tartani az arányosság elvét.

102. Ezért annak értékelése céljából, hogy a kiutasítási határozat arányos-e a kitűzött célhoz – jelen esetben a közrend, illetve a közbiztonság védelméhez – képest, figyelembe kell venni a 2004/38 irányelv 28. cikkének (1) bekezdésében megállapított feltételeket, nevezetesen az érintett személy fogadó tagállam területén való tartózkodásának időtartamát, az érintett személy életkorát, egészségi állapotát, családi és gazdasági helyzetét, társadalmi és kulturális integrációját a fogadó tagállamban, valamint a származási országgal fennálló kapcsolatainak mértékét. Fontosnak tűnik számomra, hogy a bűncselekmény súlyossági fokát is értékeljék az arányosság elvének keretében.

103. Végül rá kell mutatni arra, hogy a 2004/38 irányelv (23) preambulumbekezdése alapján[58] azoknak a személyeknek, akik ténylegesen beilleszkedtek a fogadó tagállamban, különleges védelemre van szükségük.

55 — Lásd különösen: Rutili ítélet (36/75, EU:C:1975:137, 28. pont); Bouchereau ítélet (30/77, EU:C:1977:172, 35. pont); Orfanopoulos és Oliveri ítélet (C-482/01 és C-493/01, EU:C:2004:262, 66. pont); Jipa ítélet (C-33/07, EU:C:2008:396, 23. pont). Emlékeztetek arra, hogy ezek együttes kritériumok. Lásd: a 2004/38 irányelv jobb átültetéséhez és alkalmazásához nyújtott iránymutatásról szóló, az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak szóló bizottsági közlemény (COM(2009) 313 végleges, 11. o.).

56 — Lásd különösen: Bouchereau ítélet (30/77, EU:C:1977:172, 28. pont); Bizottság kontra Spanyolország ítélet (C-503/03, EU:C:2006:74, 44. pont).

57 — Lásd ebben az értelemben: Tsakouridis ítélet (C-145/09, EU:C:2010:708, 52. pont).

58 — E preambulumbekezdés kimondja, hogy „[a]z uniós polgárok és családtagjaik kiutasítása közrendi vagy közbiztonsági okokból olyan intézkedés, amely súlyosan sértheti azokat a személyeket, akik élve a Szerződés által rájuk ruházott jogokkal és szabadságokkal, már ténylegesen beilleszkedtek a fogadó tagállamban.”

104. A fentiek alapján azt a következtetést vonom le, hogy a 2004/38 irányelvben előírt közrendre, illetve közbiztonságra vonatkozó kivételnek a Bíróság által értelmezett alkalmazási feltételei nem teljesülnek, illetve hogy ez a kivétel a jelen ügyben nem szolgálhat a tartózkodási jog olyan korlátozásának alapjául, mint amilyen az alapügyben szóban forgó szabályozásból következik. Mindenesetre a kérdést előterjesztő bíróság feladata ezt ellenőrizni a fent hivatkozott valamennyi szempont figyelembevétele mellett.

c) Közbenső következtetés a C-165/14. sz. ügyben

105. A fenti megfontolások összessége alapján annak megállapítását javaslom, hogy a 2004/38 irányelv alkalmazandó A. Rendón Marín és lengyel állampolgárságú lánygyermekének helyzetére. Következésképpen az EUMSZ 21. cikket és a 2004/38 irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely előírja a tartózkodási engedély automatikus megtagadását az olyan harmadik országbeli állampolgár számára, aki egy uniós polgársággal rendelkező, általa eltartott és a fogadó tagállamban vele élő kiskorú gyermek szülője, ha ez a személy büntetett előéletű.

4. Az uniós polgár családtagjai számára abban a tagállamban megadott tartózkodási jogról, amelynek ez az uniós polgár állampolgára: A. Rendón Marín és gyermekei, valamint CS és gyermeke helyzetének elemzése

106. Véleményem szerint A. Rendón Marín és lengyel állampolgárságú lánygyermekének helyzete a 2004/38 irányelv hatálya alá tartozik. Ugyanakkor arra az esetre, ha a kérdést előterjesztő bíróság az ezen irányelv által meghatározott feltételek ellenőrzése során arra a következtetésre jutna, hogy ezek a feltételek nem teljesülnek, a Ruiz Zambrano ítélet [59] által meghatározott elv keretében elemezni fogom A. Rendón Marín és gyermekeinek helyzetét CS és gyermekének helyzetével együtt.

59 — C-34/09, EU:C:2011:124.

a) Az uniós polgárság a Bíróság ítélkezési gyakorlatában

107. Az EUMSZ 20. cikk, amely az uniós polgár jogállását biztosítja mindenki számára, aki valamely tagállam állampolgára,[60] azt jelenti, hogy valamely tagállam állampolgársága az előzetes feltétele az uniós polgári jogállásnak. Ez utóbbi a Szerződésekbe való beiktatása óta[61] valamennyi tagállami állampolgár jogállását megtestesíti.[62] A polgárok részvételének megerősítésével tehát legitimálta az európai integráció folyamatát.[63] Ebben a tekintetben a Bíróság számos alkalommal emlékeztetett arra, hogy az uniós polgárság intézményének célja, hogy biztosítsa a tagállamok állampolgárainak alapvető jogállását.[64]

108. A mozgás és tartózkodás alapvető szabadsága az Unió egészében az uniós polgári jogálláshoz kötött.[65] Ezért ez utóbbi „határon átnyúló tartalommal bíró személyes jogállásként” kialakította a tagállamok társaságai és a tagállamok állampolgárai kölcsönös elismeréséhez és ezáltal a kölcsönös ismeretükhöz szükséges feltételeket,[66] amelyek fejlődése illeszkedik a tagállami állampolgárok és a nemzeti hatóságok konkrét viszonyainak különleges keretébe.[67] Éppen ezek a viszonyok tették lehetővé az érintett állampolgárok számára, hogy az uniós polgári jogállás alapján biztosított jogokra hivatkozzanak. E jogok elismerésével a Bíróság fontos, sőt meghatározó szerepet játszott ezen alapvető jogállás kialakításában, amely ma a polgárok európai identitásának lényeges részét képezi.[68]

60 — D’Hoop ítélet (C-224/98, EU:C:2002:432, 27. pont) és Ruiz Zambrano ítélet (C-34/09, EU:C:2011:124, 40. pont).

61 — A Bíróságnak a Grzelczyk ítéletben (C-184/99, EU:C:2001:458, 31. pont) tett megállapításával kapcsolatban Sharpston főtanácsnok kifejtette, hogy „[e] kijelentés következményei […] legalább annyira fontosak és messze hatóak, mint a Bíróság ítélkezési gyakorlatának korábbi mérföldkövei. A Bíróság által az uniós polgárságnak a Gryzelczyk-[ítéletben] [(C-184/99, EU:C:2001:458)] adott leírását a Van Gend en Loos [ítéletben] [(26/62, EU:C:1963:1)] tett azon, igen eredeti kijelentésével potenciálisan hasonló jelentőségűnek tekintem, miszerint »a Közösség a nemzetközi jog új jogrendjét képezi, melynek javára az államok […] korlátozták szuverén jogaikat, és amelynek alanyai nemcsak a tagállamok, hanem azok állampolgárai is«”. Lásd: Sharpston főtanácsnok Ruiz Zambrano-ügyre vonatkozó indítványa (C-34/09, EU:C:2010:560, 68. pont).

62 — Az uniós polgárság tartalmáról a Maastrichti Szerződés után, O’Leary, S., The evolving Concept of Community Citizenship, From the Free Movement of Persons to Union Citizenship, Hága, London, Boston (Kluwer), 1996.

63 — Lásd: a McCarthy és társai ügyre vonatkozó indítványom (C-202/13, EU:C:2014:345, 39. és 40. pont).

64 — Lásd különösen: Grzelczyk ítélet (C-184/99, EU:C:2001:458, 31. pont); D’Hoop ítélet (C-224/98, EU:C:2002:432, 28. pont); Baumbast és R ítélet (C-413/99, EU:C:2002:493, 82. pont); Garcia Avello ítélet (C-148/02, EU:C:2003:539, 22. pont); Orfanopoulos és Oliveri ítélet (C-482/01 és C-493/01, EU:C:2004:262, 65. pont); Pusa ítélet (C-224/02, EU:C:2004:273, 16. pont); Zhu és Chen ítélet (C-200/02, EU:C:2004:639, 25. pont); Bidar ítélet (C-209/03, EU:C:2005:169, 31. pont); Bizottság kontra Ausztria ítélet (C-147/03, EU:C:2005:427, 45. pont); Schempp ítélet (C-403/03, EU:C:2005:446, 15. pont); Spanyolország kontra Egyesült Királyság ítélet (C-145/04, EU:C:2006:543, 74. pont); Bizottság kontra Hollandia ítélet (C-50/06, EU:C:2007:325, 32. pont); Huber ítélet (C-524/06, EU:C:2008:724, 69. pont); Rottmann ítélet (C-135/08, EU:C:2010:104); Prinz és Seeberger ítélet (C-523/11 és C-585/11, EU:C:2013:524, 24. pont); Martens ítélet (C-359/13, EU:C:2015:118, 21. pont).

65 — Lásd ebben az értelemben: Lenaerts, K. és Gutièrrez-Fons, J. A., „Ruiz-Zambrano (C-34/09) o de la emancipación de la Ciudadanía de la Unión de los límites inherentes a la libre circulación”, Revista española de derecho europeo, 40. sz., 2011., 493–521. o., 518. o.

66 — Az uniós polgárság „az európai polgárok közötti, politikai jellegű kapcsolat meglétét feltételezi, jóllehet itt nem egy, valamely néphez tartozást megtestesítő kapcsolatról van szó. Éppen ellenkezőleg, ez a politikai kapcsolat egyesíti Európa népeit. Saját politikai közösségeik más európai polgárok előtti megnyitására, valamint a polgári és politikai szolidaritás új formájának európai szintű kiépítésére irányuló kölcsönös kötelezettségvállaláson alapul. Nem teszi szükségessé egyetlen nép meglétét, hanem az európai politikai térség meglétére épül, amelyből jogok és kötelezettségek erednek”. Lásd: Poiares Maduro főtanácsnok Rottmann-ügyre vonatkozó indítványa (C-135/08, EU:C:2009:588, 23. pont).

67 — Lásd ebben az értelemben: Azoulai, L., „La citoyenneté européenne, un statut d’intégration sociale”, Chemins d’Europe. Mélanges en l’honneur de Jean Paul Jacqué, 2010., 2–28. o.

68 — Lásd: a McCarthy és társai ügyre vonatkozó indítványom (C-202/13, EU:C:2014:345, 39. és 40. pont).

109. Konkrétan a Bíróság az uniós polgárok számára elismert jogok közül[69] először az egyenlő bánásmódhoz való jogot biztosította a munkavállalók szabad mozgásával kapcsolatos rendelkezéseken kívül.[70] Ezt követően a Bíróság az Unió területén történő szabad mozgáshoz való jog keretében elismerte számukra a tartózkodási jogot és a fogadó tagállam állampolgáraival való egyenlő bánásmódhoz való jogot.[71] Végül a Bíróság a Szerződésnek a munkavállalók szabad mozgásával kapcsolatos rendelkezéseit az uniós polgárság alapján értelmezte.[72]

110. Ez a széles körű ítélkezési gyakorlat, amelyen keresztül a Bíróság az uniós polgárságot érvényre juttatta, a nemzeti bíróságokkal előzetes döntéshozatali eljárás keretében történő szoros együttműködésben, fokozatosan alakult ki, és továbbra is fokozatos kialakítás alatt áll. Ezen együttműködés során a Bíróság folyamatosan koherens jogi irányvonalat képviselt, amely meghatározó módon járult hozzá az uniós polgár alapvető jogállásának kialakításához.

111. A jelen ügyekben a Bíróság jogfejlesztő tevékenységéből három ítélet különösen releváns, nevezetesen a Zhu és Chen ítélet,[73] a Rottmann ítélet[74] és a Ruiz Zambrano ítélet.[75]

112. A Zhu és Chen ítéletben,[76] amelyre a jelen indítvány 86. és 87. pontjában már utaltam, a Bíróság egy olyan helyzetben, amelyben az uniós polgársággal rendelkező gyermek soha nem hagyta el az Egyesült Királyság területét,[77] megállapította, hogy ez a gyermek a szülei jelenléte és támogatása nélkül nem tudja az uniós polgárként meglévő jogait teljes mértékben és hatékonyan gyakorolni.

113. A Rottmann ítéletben[78] a Bíróság kifejtette, hogy az uniós jog alkalmazhatóságának nem feltétele a határokon átnyúló elem megléte.[79] A Bíróság, miután megállapította a tagállamok hatáskörét az állampolgárság megszerzése és elvesztése tekintetében,[80] mindazonáltal emlékeztetett arra, hogy „az, hogy valamely kérdés a tagállamok hatáskörébe tartozik, nem akadályozza meg, hogy az uniós jog hatálya alá tartozó helyzetekben a vonatkozó nemzeti szabályoknak ez utóbbit tiszteletben kell tartaniuk”[81]. Ebben a tekintetben a Bíróság az olyan helyzetekre vonatkozó állandó ítélkezési gyakorlatra hivatkozott, amelyekben valamely nemzeti hatáskörbe tartozó területen elfogadott

69 — Lásd ebben az értelemben: Azoulai, L., i. m.. 6. o.

70 — Lásd különösen: Martínez Sala ítélet (C-85/96, EU:C:1998:217).

71 — Lásd különösen: Baumbast és R ítélet (C-413/99, EU:C:2002:493); Trojani ítélet (C-456/02, EU:C:2004:488); Bidar ítélet (C-209/03, EU:C:2005:169).

72 — Lásd különösen: Collins ítélet (C-138/02, EU:C:2004:172); Ioannidis ítélet (C-258/04, EU:C:2005:559); Vatsouras és Koupatantze ítélet (C-22/08 és C-23/08, EU:C:2009:344).

73 — C-200/02, EU:C:2004:639.

74 — C-135/08, EU:C:2010:104.

75 — C-34/09, EU:C:2011:124.

76 — C-200/02, EU:C:2004:639.

77 — A Zhu és Chen ítélet (C-200/02, EU:C:2004:639) alapjául szolgáló ügyben a gyermek egy egyesült királyságbeli régióban (Észak-Írország) született, és Cardiffba (Wales) való költözése révén kizárólag ezen országon belül mozgott.

78 — C-135/08, EU:C:2010:104, 38–42. pont. Emlékeztetőül, ebben az ítéletben a Bíróság azzal az intézkedéssel kapcsolatban foglalt állást, amellyel egy tagállam (a jelen esetben a Németországi Szövetségi Köztársaság, Bajorország) vissza kívánta vonni a német állampolgárságot, amelyet J. Rottmann csalárd honosítással szerzett az Ausztriából Németországba való költözését követően. Ugyanakkor a német és az osztrák kormány, valamint a Bizottság arra hivatkozott, hogy „[ö]nmagában nem képez határokon átnyúló, a honosítás visszavonása tekintetében releváns elemet az a körülmény, hogy az alapeljárásban szereplőhöz hasonló helyzetben az érdekelt személy a honosítása előtt élt szabad mozgáshoz való jogával”. Amikor a Bíróság ezt az érvelést megvizsgálta, elfogadta, hogy mellőzi annak figyelembevételét, hogy J. Rottmann korábban a szabad mozgáshoz való jogát gyakorolta, és a jövőt vette figyelembe, nem pedig a múltat. Lásd ebben az értelemben: Sharpston főtanácsnok Ruiz Zambrano-ügyre vonatkozó indítványa (C-34/09, EU:C:2010:560, 94. pont).

79 — Rottmann ítélet (C-135/08, EU:C:2010:104, 48. pont). Ez az ügy az uniós polgárságra vonatkozóan nem az első olyan ügy volt, amelyben a határon átnyúló mozgásra vonatkozó valódi tényező vagy alig észlelhető, vagy egyáltalán nem létezik. Ugyanis már a Garcia Avello ítélet (C-148/02, EU:C:2003:539) olyan, spanyol állampolgárságú szülőkre vonatkozott, akik Belgiumban rendelkeztek lakóhellyel, azonban a két gyermekük, akik kettős állampolgársággal – spanyol és belga állampolgársággal – rendelkeztek, és a vitatott családnevük képezte az eljárás tárgyát, Belgiumban születtek, és soha nem hagyták el ezt a tagállamot. Hasonlóképpen a Zhu és Chen ítélet (C-200/02, EU:C:2004:639) alapjául szolgáló ügyben a gyermek soha nem hagyta el az Egyesült Királyságot. Lásd ebben az értelemben: Sharpston főtanácsnok Ruiz Zambrano-ügyre vonatkozó indítványa (C-34/09, EU:C:2010:560, 77. pont). Lásd továbbá: Garcia Avello ítélet (C-148/02, EU:C:2003:539); Zhu és Chen ítélet (C-200/02, EU:C:2004:639).

80 — Micheletti és társai ítélet (C-369/90, EU:C:1992:295, 10. pont); Mesbah ítélet (C-179/98, EU:C:1999:549, 29. pont); Zhu és Chen ítélet (C-200/02, EU:C:2004:639, 37. pont); Rottmann ítélet (C-135/08, EU:C:2010:104, 39. pont).

81 — Rottmann ítélet (C-135/08, EU:C:2010:104, 41. pont).

szabályozást értékeltek az uniós jog alapján.[82] Így, mivel ezek a helyzetek az uniós jog hatálya alá tartoznak, azt tiszteletben kell tartaniuk, és a Bíróság ellenőrzése alatt állnak. Az uniós polgári jogállást ugyanis nem lehet az érvényesülésétől megfosztani, és ennélfogva az általa biztosított jogokat a tagállami rendelkezések elfogadása nem sértheti.[83] Természetesen ez nem jelenti azt, hogy a tagállamok elvesztették az állampolgárság terén meglévő hatáskörüket. Ugyanakkor ez az ítélkezési gyakorlat kiemeli, hogy a tagállamoknak az állampolgárság terén meglévő hatáskörük gyakorlása során figyelembe kell venniük az uniós jogot.[84] Másképpen megfogalmazva, a tagállamoknak éppen a hatásköreik gyakorlása során kell biztosítaniuk, hogy az uniós jogot ne fosszák meg a hatékony érvényesülésétől.

114. A Rottmann-ügyben[85] a Bíróság tehát kijelentette, hogy az EUMSZ 20. cikk által biztosított uniós polgári jogállás annyira alapvető, hogy az olyan helyzet, amely valamely uniós polgárt érint, és amely maga után vonhatja e jogállás, valamint az azzal összefüggő jogok *elvesztését*, *„jellegénél és következményeinél fogva* az uniós jog hatálya alá tartozik”.[86] Ez utóbbi mondat[87] a Bíróság által a Ruiz Zambrano ítéletben[88] meghatározott feltételre emlékeztet, amely ítéletben a Bíróság kimondta, hogy az uniós joggal ellentétesek azok az intézkedések, amelyek azzal a hatással járnak, hogy *megfosztják* az uniós polgárokat a Szerződés révén biztosított *jogok lényegének tényleges gyakorlásától*. Álláspontom szerint „az uniós polgárként meglévő jogállás révén biztosított jogok lényegének tényleges gyakorlásától való megfosztás” „az uniós polgári jogállás elvesztése *jellegének és következményeinek*” felel meg. Az első fogalom ugyanis tökéletesen illeszkedik a másodikba. Később visszatérek majd az e két fogalom közötti hasonlóságra.[89]

115. Az uniós polgárság védelmének a Rottmann ítéletben[90] megállapított tartalmát a Ruiz Zambrano ítélet[91] pontosította, amelyben a Bíróság elismerte az olyan uniós polgár harmadik országbeli állampolgár családtagjainak tartózkodási jogát, aki a szabad mozgáshoz való jogát soha nem gyakorolta.

116. A Ruiz Zambrano ítélet[92] azon ítéletek sorába tartozik, amelyek célja az azon tagállami állampolgárok által követelt jogok elismerése,[93] akik uniós polgárként a jogi védelmük szükségességére és az integráció iránti igényükre nemcsak a fogadó tagállamban,[94] hanem a saját tagállamukban is hivatkoznak. Az a tény ugyanis, hogy a tagállami állampolgárok számára egy olyan alapvető jogállás

82 — Lásd ebben az értelemben: Bickel és Franz ítélet (C-274/96, EU:C:1998:563, 17. pont) (valamely nemzeti büntetőjogi és büntető eljárásjogi szabályozás tekintetében); Garcia Avello ítélet (C-148/02, EU:C:2003:539, 25. pont) (valamely személy nevére irányadó nemzeti szabályok tekintetében); Schempp ítélet (C-403/03, EU:C:2005:446, 19. pont) (a közvetlen adózással kapcsolatos nemzeti szabályok tekintetében); Spanyolország kontra Egyesült Királyság ítélet (C-145/04, EU:C:2006:543, 78. pont) (az európai parlamenti választásokra vonatkozó aktív és passzív választójoggal rendelkezők körének meghatározásával kapcsolatos nemzeti szabályok tekintetében). A Kaur ítélet (C-192/99, EU:C:2001:106) az „állampolgár” fogalmával kapcsolatban a következő kommentár tárgyát képezte: „a Bíróság […] kimondta, hogy az állampolgárságra vonatkozó hatásköreik gyakorlása során a tagállamoknak kellőképpen figyelembe kell venniük az európai uniós jogot. E megjegyzés fontossága a Rottmann-ügyben hozott alapvető ítéletből [(C-135/08, EU:C:2010:104)] tűnik ki”, lásd: Barnard, C., The Substantive Law of the EU. The Four Freedoms, Oxford University Press, Oxford, 2010., 4. kiadás., 476. o.

83 — Erről az ítéletről lásd: Mengozzi, P., „Complémentarité et coopération entre la Cour de justice de l’Union européenne et les juges nationaux en matière de séjour dans l’Union des citoyens d’États tiers”, Il Diritto dell’Unione Europea, 1/2013., 29–48. o., különösen 34. o.

84 — Rottmann ítélet (C-135/08, EU:C:2010:104, 45. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Az e területre vonatkozó ítélkezési gyakorlat tudományos elemzéséhez lásd: Pudzianowska, D., „Warunki nabycia i utraty obywatelstwa Unii Europejskiej. Czy dochodzi do autonomizacji pojęcie obywatelstwa Unii?”, Ochrona praw obywatelek i obywateli Unii Europejskiej, szerk. Baranowska, G., Bodnar, A., Gliszczyńska-Grabias, A., Varsó, 2015., 141–154. o.

85 — C-135/08, EU:C:2010:104.

86 — Kiemelés tőlem. Rottmann ítélet (C-135/08, EU:C:2010:104, 39–46. pont). Ebben a tekintetben lásd: Mengozzi, P., i. m. 33. o.

87 — C-135/08, EU:C:2010:104, 42. pont.

88 — C-34/09, EU:C:2011:124, 42. pont.

89 — Lásd a jelen indítvány 125. és azt követő pontjait.

90 — C-135/08, EU:C:2010:104. Erről az ítéletről lásd: Kochenov, D. és Plender, R., „EU Citizenship: From an Incipient Form to an Incipient Substance?” The Discovery of the Treaty Text, European Law Review, 37. kötet, 4. sz., 369–396. o.

91 — C-34/09, EU:C:2011:124.

92 — C-34/09, EU:C:2011:124.

93 — Lásd a jelen indítvány 109. pontját.

94 — Lásd a 2004/38 irányelv (18) preambulumbekezdését.

biztosított, mint az uniós polgárság, a Bíróság szerint magában foglalja, hogy az uniós joggal ellentétesek azok a nemzeti intézkedések, amelyek azzal a hatással járnak, hogy megfosztják őket az e jogállás révén biztosított jogok lényegének tényleges gyakorlásától. Ez lenne a helyzet, ha egy uniós polgársággal rendelkező kiskorú gyermekeit egyedül eltartó harmadik országbeli állampolgártól megtagadnák az abban a tagállamban való tartózkodás jogát, amelyben ezek a gyermekek tartózkodnak és amelynek állampolgárai, mivel ez az intézkedés a gyermekeket is az Unió területének elhagyására kötelezi. [95]

117. A Bíróság ezen következtetése, amelyet a jogtudományban sokféleképpen értékeltek, egyértelműen nem véletlen. Ebben a tekintetben annak kiemelésére szorítkozom, hogy ez az ítélet az ítélkezési gyakorlatban egy nagyobb fejlődés eredménye, [96] amely a Bíróság által a Ruiz Zambrano ítéletben [97] elfogadott megoldás alapját képezte. [98]Álláspontom szerint az ítélkezési gyakorlat ezen fejlődése egyrészről a Bíróság és a nemzeti bíróságok közötti szoros együttműködésből, másrészről pedig a tagállamokban a társadalom, illetve az egészében vett azon európai társadalom egyszerre örömteli és logikus fejlődéséből ered, amelynek állampolgárai pusztán az életük részévé tették a Szerződés által a részükre biztosított uniós polgári jogállást. Ez a jogállás egy olyan Európa népeiként köti össze őket, amely – egy még kialakítás alatt álló, azonban egy globális politikai, gazdasági és társadalmi környezetben szükséges polgári és politikai szolidaritás alapján – számukra olyan jogokat és kötelezettségeket ismer el, amelyet a nemzeti hatóságok indokolatlanul nem korlátozhatnak. [99] A tagállami állampolgárok tekintetében annak megállapítása, hogy ők uniós polgárok, elvárásokat teremt azáltal, hogy jogokat és kötelezettségeket határoz meg. [100]

118. Konkrétan e fejlődés során a Ruiz Zambrano ítéletben [101] – amely szerint az EUMSZ 20. cikkel ellentétesek azok a nemzeti intézkedések, amelyek azzal a hatással járnak, hogy megfosztják az uniós polgárokat az uniós polgári jogállás révén biztosított jogok lényegének tényleges gyakorlásától – megállapított feltételt a Bíróság a későbbi ítéleteiben megerősítette. [102] A Bíróság e feltétel tartalmát

95 — 42–45. pont.

96 — Lásd különösen: Micheletti és társai ítélet (C-369/90, EU:C:1992:295); Singh ítélet (C-370/90, EU:C:1992:296); Bickel és Franz ítélet (C-274/96, EU:C:1998:563); D'Hoop ítélet (C-224/98, EU:C:2002:432); Kaur ítélet (C-192/99, EU:C:2001:106); Baumbast és R ítélet (C-413/99, EU:C:2002:493); Garcia Avello ítélet (C-148/02, EU:C:2003:539); Zhu és Chen ítélet (C-200/02, EU:C:2004:639); Schempp ítélet (C-403/03, EU:C:2005:446); Spanyolország kontra Egyesült Királyság ítélet (C-145/04, EU:C:2006:543); Rottmann ítélet (C-135/08, EU:C:2010:104).

97 — C-34/09, EU:C:2011:124.

98 — A Rottmann ítélettel (C-135/08, EU:C:2010:104) kapcsolatban: Lenaerts, K., „The concept of EU citizenship in the case law of the European Court of Justice", ERA Forum, 2013., 369–583. o., különösen 575. o., amely kifejti, hogy „[e]z az ítélet előkészítette a talajt ahhoz, hogy a Bíróság meghozza a Ruiz Zambrano ítéletet […]". Lásd továbbá: Barnard, C., i. m. 424. o., amelynek értelmében „[s]emmilyen kétség nincs afelől, hogy a Bíróság ezen ítélete és különösen annak 42. pontja előrevetítette azt az alapvető jelentőségű és nagyon vitatott ítéletet, amely a Ruiz Zambrano-ügyben [(C-34/09, EU:C:2011:124)] született".

99 — Például emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság szerint „nem az a lényeges, hogy a Garcia Avello ítélet [(C-148/02, EU:C:2003:539)] alapjául szolgáló ügyben az eltérő vezetéknév az érintettek kettős állampolgárságának a következménye-e, hanem az, hogy ez az eltérés a jellegénél fogva komoly hátrányokat okozhat az érintett uniós polgároknak, amely a szabad mozgás olyan akadályát képezi, mely csak akkor igazolható, ha objektív megfontolásokon alapul, és arányos a jogszerűen elérni kívánt célhoz képest". Lásd: McCarthy ítélet (C-434/09, EU:C:2011:277, 52. pont) és ebben az értelemben Grunkin és Paul ítélet (C-353/06, EU:C:2008:559, 23., 24. és 29. pont). Kiemelés tőlem.

100 — Sarmiento, D., és Sharpston, E., „European Citizenship and its New Union: time to move on?", in: D. Kochenov (kiadó), EU Citizenship and Federalism: The Role of Rights, Cambridge University Press (megjelenés alatt).

101 — C-34/09, EU:C:2011:124.

102 — Lásd: McCarthy ítélet (C-434/09, EU:C:2011:277, 47. pont); Dereci és társai ítélet (C-256/11, EU:C:2011:734, 64. pont); Iida ítélet (C-40/11, EU:C:2012:691, 71. pont); Alokpa és Moudoulou ítélet (C-86/12, EU:C:2013:645, 32. pont). Ugyanakkor ezekben az ítéletekben, amint azt a McCarthy és társai ügyre vonatkozó indítványomban (C-202/13, EU:C:2014:345, 98. pont) kiemeltem, a Bíróság úgy ítélete meg, hogy a szóban forgó helyzetek nem tartoznak az uniós jog hatálya alá. Az ezekben az ügyekben érintett uniós polgárok ugyanis vagy soha nem gyakorolták a szabad mozgáshoz való jogukat, mivel mindig is abban a tagállamban tartózkodtak, amelynek állampolgárai voltak, és a szóban forgó intézkedések főszabály szerint nem fosztották meg őket a jogállásuk révén biztosított jogok lényegének tényleges gyakorlásától (konkrétan H. P. McCarthy mindig is az Egyesült Királyság területén élt, amelynek állampolgára volt. H. P. McCarthy tehát egyedül még akkor is tartózkodhatott ott, ha a jamaikai állampolgár házastársától mint harmadik országbeli állampolgár családtagtól megtagadták a tartózkodási jogot); vagy őket nem kísérte, illetve nem csatlakozott hozzájuk a valamely másik tagállamba költözésük során a harmadik országbeli állampolgár családtag, és nem feleltek meg a 2004/38 irányelv 3. cikkének (1) bekezdésében előírt feltételeknek (különösen a Bíróság megjegyezte, hogy Y. Iida nem a fogadó tagállamban (az Osztrák Köztársaságban) kérelmezett tartózkodási jogot uniós polgár házastársával és lánygyermekével, hanem ezen személyek származási tagállamában (a Németországi Szövetségi Köztársaságban), hogy a két európai uniós polgárt semmi nem tartotta vissza attól, hogy szabad mozgáshoz való jogukat gyakorolják, valamint hogy Y. Iida maga is rendelkezett mind a nemzeti jog, mind az európai uniós jog alapján bizonyos tartózkodási joggal (Iida ítélet, C-40/11, EU:C:2012:691, 73–75. pont).

kifejtette és megállapította, hogy az „egészen különleges tényállások[ra alkalmazandó], amelyekben – noha a harmadik országok állampolgárainak tartózkodási jogára vonatkozó másodlagos jog nem alkalmazható, és az érintett uniós polgár nem él a szabad mozgáshoz való jogával – kivételes jelleggel nem tagadható meg a tartózkodási jog harmadik ország olyan állampolgárától, aki egy uniós polgár családtagja, mivel ellenkező esetben sérülne az általa gyakorolt uniós polgárság hatékony érvényesülése, ha a tartózkodási jog megtagadásának következtében az uniós polgár valójában kénytelen lenne elhagyni az Unió egészének területét, és ezzel megfosztanák őt az uniós polgárság jogállása révén biztosított jogok lényegének tényleges gyakorlásától”. [103]

119. A jelen indítvány 111–118. pontjában hivatkozott ezen ítélkezési gyakorlat keretében a jelen ügyekben a következő kérdés merül fel: a jelen esetben megállapítható-e az, hogy A. Rendón Marín és gyermekeinek helyzete, [104] valamint CS és gyermekének helyzete olyan különleges vagy kivételes helyzet, amelyre a Bíróság a fent említett ítélkezési gyakorlatában hivatkozott? Másképpen megfogalmazva megállapítható-e az, hogy ezek a helyzetek az uniós jog hatálya alá tartoznak?

120. Meggyőződésem szerint igen. Az a tény, hogy A. Rendón Marín gyermekei és CS gyermeke valamely tagállam állampolgárságával, nevezetesen spanyol, lengyel és brit állampolgársággal rendelkezik, amely megszerzésének feltételei egyértelműen az érintett tagállamok hatáskörébe tartozik, [105] magában foglalja, hogy uniós polgári jogállással rendelkeznek. [106] Következésképpen uniós polgárként ezek a gyermekek jogosultak a tagállamok területén szabadon mozogni és tartózkodni, és e jog mindennemű korlátozása az uniós jog hatálya alá tartozik. [107]

121. Márpedig éppen e jog, különösen a tartózkodási jog lehetséges korlátozása tűnik ki az előzetes döntéshozatalra utaló határozatokban ismertetett információkból. Az uniós jog védelme alkalmazandó, mivel A. Rendón Marín gyermekei és CS gyermeke az érintett szülőjük – aki felettük kizárólagos felügyeletet gyakorol – kiutasítása miatt kénytelenek ezt a szülőt követni, és így elhagyni az Unió „egészének” területét. A szüleik kiutasítása ugyanis megfosztaná őket azon jogok lényegének tényleges gyakorlásától, amelyeket részükre az uniós polgárként meglévő jogállásuk mindazonáltal biztosít. [108] Vitathatatlan, hogy főszabály szerint A. Rendón Marín számára a tartózkodási engedély megtagadása Spanyolországban [109] és CS Egyesült Királyságból való kiutasítása sértheti annak az uniós polgárságnak a hatékony érvényesülését, amellyel a gyermekeik rendelkeznek. Következésképpen, amint azt a Bizottság helyesen megjegyezte, a szóban forgó helyzetek a Ruiz Zambrano ítéletet megerősítő ítélkezési gyakorlat szerinti kivételes helyzeteknek minősülnek. [110]

122. Úgy vélem tehát, hogy ezen ítélkezési gyakorlat alapján ezek a helyzetek az uniós jog hatálya alá tartoznak.

103 — Dereci és társai ítélet (C-256/11, EU:C:2011:734, 67. pont); Iida ítélet (C-40/11, EU:C:2012:691, 71. pont); Ymeraga és társai ítélet (C-87/12, EU:C:2013:291, 36. pont); Alokpa és Moudoulou ítélet (C-86/12, EU:C:2013:645, 32. pont). Konkrétan M. Dereci török állampolgár volt, akinek felesége és három gyermeke osztrák volt, és mindig is Ausztriában tartózkodott, ahol M. Dereci velük kívánt élni. Ebben a helyzetben sem a három gyermek, sem pedig az anya nem volt megfosztva a jogaik lényegének gyakorlásától, mert a Ruiz Zambrano ítélet (C-34/09, EU:C:2011:124) alapjául szolgáló üggyel ellentétben ezek a gyermekek a megélhetésük érdekében nem függtek az apjuktól, és így Ausztriában tartózkodhattak.

104 — Lásd a jelen indítvány 106. pontját.

105 — Lásd: Micheletti és társai ítélet (C-369/90, EU:C:1992:295, 29. pont); Rottmann ítélet (C-135/08, EU:C:2010:104, 39. pont).

106 — Garcia Avello ítélet (C-148/02, EU:C:2003:539, 21. pont); Zhu és Chen ítélet (C-200/02, EU:C:2004:639, 21. pont). Lásd továbbá: Tizzano főtanácsnok Zhu és Chen ítéletre vonatkozó indítványa (C-200/02, EU:C:2004:307, 47–52. pont).

107 — Lásd a jelen indítvány 107–122. pontját. Uniós polgárként nem azért nem részesülnek ebből a jogból, mert nem gyakorolták az Unió területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogukat.

108 — Lásd ebben az értelemben: Dereci és társai ítélet (C-256/11, EU:C:2011:734, 67. pont); Iida ítélet (C-40/11, EU:C:2012:691, 71. pont); Ymeraga és társai ítélet (C-87/12, EU:C:2013:291, 36. pont); Alokpa és Moudoulou ítélet (C-86/12, EU:C:2013:645, 32. pont).

109 — Annak lehetősége, hogy A. Rendón Marín és gyermekei Lengyelországba, a lánygyermekének állampolgársága szerinti tagállamba költözzenek, csak elviekben áll fenn. A. Rendón Marín a tárgyaláson arra hivatkozott, hogy nem tartja a kapcsolatot a lánygyermeke anyjának (aki tudomása szerint nem Lengyelországban lakik) családjával, és nem beszél lengyelül.

110 — C-34/09, EU:C:2011:124. Lásd ebben az értelemben: Dereci és társai ítélet (C-256/11, EU:C:2011:734, 67. pont); Iida ítélet (C-40/11, EU:C:2012:691, 71. pont); Ymeraga és társai ítélet (C-87/12, EU:C:2013:291, 36. pont); Alokpa és Moudoulou ítélet (C-86/12, EU:C:2013:645, 32. pont).

b) Az uniós polgárok tartózkodási jogának a nemzeti szabályozások által történő tiszteletben tartásáról

123. A Bíróság kimondta, hogy az uniós jog nem biztosít semmilyen önálló jogot a harmadik államok állampolgárai számára. A Szerződés rendelkezéseivel ezen állampolgárokra ruházott lehetséges jogok ugyanis nem saját jogok, hanem az uniós polgár szabad mozgáshoz való jogának gyakorlásából származtatott jogok.[111] Így a származékos tartózkodási jog főszabály szerint kizárólag akkor áll fenn, amennyiben annak biztosításához szükséges, hogy az uniós polgárok ténylegesen gyakorolhassák a szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogukat.[112] Következésképpen a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint az érintett gyermekek uniós polgárként meglévő jogállása révén biztosított „jogok lényegének tényleges gyakorlásától való megfosztás” teszi szükségessé a szüleik származékos jogának védelmét.

124. CS és a Bizottság szerint, amint arra ez utóbbi az írásbeli és a szóbeli észrevételeiben hivatkozott, a jelen ügy központi kérdése az, hogy az uniós polgársággal rendelkező gyermek ahhoz való joga, hogy nem lehet őt az Unió elhagyására kényszeríteni – amely közvetlenül az EUMSZ 20. cikkből ered –, abszolút jog-e, vagy a tagállam megalapozottan mérlegelheti az elsődleges uniós jogot és egy olyan harmadik országbeli állampolgár kiutasításához fűződő saját érdekét, akinek a magatartása a nemzeti jog szempontjából igazolja a kiutasítását egy harmadik államba.

125. E kérdés elemzése érdekében vissza kívánok térni a Rottmann ítéletben (C-135/08, EU:C:2010:104) és a Ruiz Zambrano ítéletben (C-34/09, EU:C:2011:124) ismertetett megoldások hasonlóságára.[113]

126. A J. Rottmann helyzete – amely esetlegesen „az [EUMSZ 20]. cikkben biztosított jogállás, valamint az azzal összefüggő jogok elvesztését” vonhatja maga után[114] – és Ruiz Zambrano gyermekeinek helyzete – amely „azzal a hatással jár[hat], hogy megfosztj[a] [őket] az uniós polgárként meglévő jogállás révén biztosított jogok lényegének tényleges gyakorlásától”[115] – közötti egyezés nyilvánvalóan nem puszta véletlen egybeesés.[116] Elegendő azt megjegyezni, hogy a fent említett Ruiz Zambrano ítélet 42. pontja a fent említett Rottmann ítélet 42. pontján alapul. Mindenesetre e két fogalom tartalma álláspontom szerint hasonló.

127. E feltevés kapcsán a következőket szögezném le.

111 — Lásd ebben az értelemben: O. és B. ítélet (C-456/12, EU:C:2014:135, 36. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

112 — Lásd ebben az értelemben: Sharpston főtanácsnok O. és társai egyesített ügyekre vonatkozó indítványa (C-456/12 és C-457/12, EU:C:2013:842, 49. pont).

113 — Lásd a jelen indítvány 114. pontját.

114 — Rottmann ítélet (C-135/08, EU:C:2010:104, 42. pont).

115 — Ruiz Zambrano ítélet (C-34/09, EU:C:2011:124, 42. pont).

116 — Lásd: Sharpston főtanácsnok Ruiz Zambrano-ügyre vonatkozó indítványa (C-34/09, EU:C:2010:560, 95. pont).

128. A „jogok lényegének” a Bíróság által használt fogalma óhatatlanul a jogok – különösen a tagállamok alkotmányos hagyományaiban jól ismert [117] alapvető jogok [118], valamint az uniós jog – „lényeges tartalmának” fogalmára [119] emlékeztet. Konkrétan ez utóbbi a Chartának a Bíróság ítélkezési gyakorlata által értelmezett 52. cikkének (1) bekezdésében előírja, hogy a jogok gyakorlása korlátozható, amennyiben ezeket a korlátozásokat törvény írja elő, azok e jogok és szabadságok lényeges tartalmát tiszteletben tartják, illetve – az arányosság elvének tiszteletben tartása mellett – ténylegesen az Unió által elismert általános érdekű célkitűzéseket vagy mások jogainak és szabadságainak védelmét szolgálják.

129. Azzal lehet érvelni, hogy mivel az arányosság elvének tiszteletben tartása az alapvető jogok gyakorlására vonatkozó korlátozások [120] vizsgálatának részét képezi, ezen elv tiszteletben tartását az alapvető jogok lényeges tartalmának biztosítékaival kapcsolatos elképzelés szemszögéből [121] azon esetleges korlátozások tekintetében is vizsgálni kell, amelyek az uniós polgár alapvető jogállásával összefüggő jogokat, köztük a tagállamok területén való szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogot érintik. A Charta 45. cikke (1) bekezdése értelmében „[m]inden uniós polgárnak joga van a tagállamok területén való szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz”.

130. Amennyiben egy ilyen megközelítés elfogadható lenne, meg kellene állapítani, hogy az uniós polgár alapvető jogállásából eredő jogok lényegének tiszteletben tartása az alapvető jogok lényeges tartalmának tiszteletben tartásához hasonlóan „egy végső és leküzdhetetlen korlátot jelent ezen jogok és az azzal összefüggő jogok gyakorlására vonatkozó bármely lehetséges korlátozás tekintetében”, azaz „a korlátozások korlátjaként” [122]. Az uniós polgár számára biztosított jogok lényege tiszteletben tartásának hiánya ahhoz vezet, hogy ezek a jogok „e minőség[ük]ben felismerhetetlenné” válnak, mivel már nem e jogok gyakorlásának „korlátozásáról”, hanem pusztán és egyszerűen azok „eltörléséről” van szó. [123] Végeredményben az uniós polgárság elvesztésének (amely J. Rottmann esetében az egyik tagállam állampolgársága közigazgatási úton történő elvesztésének következménye) és az uniós polgári jogállással összefüggő jogok lényegének tényleges gyakorlásától való megfosztásnak (amely Ruiz Zambrano gyermekei esetében annak „tényleges” következménye, hogy e gyermekek kötelesek elhagyni az Unió területét) ugyanazok a súlyos következményei vannak az uniós polgárok tartózkodási jogára

117 — Lásd a cseh alapjogi charta 4. cikkének (4) bekezdését, a magyar alkotmány 8. §-ának (2) bekezdését, a lengyel alkotmány 31. cikkének (3) bekezdését, a portugál alkotmány 18. cikkének (3) bekezdését, a román alkotmány 49. cikkének (2) bekezdését és a szlovák alkotmány 13. cikkének (4) bekezdését.

118 — E német eredetű fogalommal kapcsolatban lásd többek között: Häberle, P., Die Wesensgehaltsgarantie des Art. 19 Abs. 2 GG, 3. kiadás, C. F. Müller, Karlsruhe, 1983., és Schneider, L., Der Schutz des Wesensgehalts von Grundrechten nach Art. 19 Abs. 2 GG, Duncker & Humblot, Berlin, 1983. A lengyel jogtudományban a lengyel alkotmány 33. cikkének (3) bekezdésében szereplő „istota praw i wolności” fogalom elemzésére vonatkozóan lásd: Wojtyczek, K., Granice ingerencji ustawodawczej w sferę ochrony praw człowieka w Konstytucji RP, Cracovie, 1999, 203–214. o.; Łabno, A., „Ograniczenia wolności i praw człowieka na podstawie art. 31 Konstytucji III RP”, Prawa i wolności obywatelskie w Konstytucji RP, szerk. Banaszak, B., Preisner, A., Varsó, 2002, 693–709. o. A spanyol jogtudományban lásd különösen: De Otto, I., „La regulación del ejercicio de los derechos fundamentales. La garantía de su contenido esencial en el artículo 53.1 de la Constitución”, Obras Completas, Universidad de Oviedo és Centro de Estudios Políticos y Constitucionales, Oviedo, 2010., 1471. o.; Cruz Villalón, P., „Derechos Fundamentales y Legislación (1991)”, La curiosidad del jurista persa, y otros estudios sobre la Constitución, CEPC, 2. kiadás, Madrid, 2006., és Jiménez Campo, J., Derechos fundamentales. Concepto y garantías, 1999., Trotta kiadó, 1999.

119 — Lásd különösen: Volker und Markus Schecke és Eifert ítélet (C-92/09 és C-93/09, EU:C:2010:662, 50. pont). Lásd továbbá: Wróbel, A., „Art. 52”, Karta Praw podstawowych Unii Europejskiej. Komenstarz, Wróbel, A., szerk., Wydawnictwo C.H. Beck, 2013., 1343–1384. o., különösen az 1352. o.

120 — A választójognak a bűncselekmény elkövetése miatti elítélés következtében történő végleges elvesztéséről lásd: Delvigne ítélet (C-650/13, EU:C:2015:648, 46–48. pont). A tulajdonjog gyakorlásának korlátozásait illetően lásd: Hauer ítélet (44/79, EU:C:1979:290, 23. és 30. pont); Schräder HS Kraftfutter ítélet (265/87, EU:C:1989:303, 15. pont); Standley és társai ítélet (C-293/97, EU:C:1999:215, 54. pont); Kadi és Al Barakaat International Foundation kontra Tanács és Bizottság ítélet (C-402/05 P és C-415/05 P, EU:C:2008:461, 355. pont).

121 — Ugyanakkor az alapvető jogok lényeges tartalmának biztosítékaira vonatkozó abszolút elképzelés szerint ez a tartalom semmilyen esetben sem korlátozható. Az alapvető jogok lényeges tartalmának biztosítékaira vonatkozó relatív és abszolút elképzelésekről lásd többek között: Alexy, R., A Theory of Constitutional Principles, Oxford, 2010., 192–196. o. A lengyel jogtudomány mindenesetre azt állítja, hogy a jogok lényeges tartalmának meghatározására csak a konkrét esetben kerülhet sor. Lásd: Łabno, A., „Ograniczenia wolności i praw człowieka na podstawie art. 31 Konstytucji III RP”, Prawa i wolności obywatelskie w Konstytucji RP, szerk. Banaszak, B., Preisner, A., Varsovie, 2002, 708. o.

122 — Analógia útján lásd: Cruz Villalón főtanácsnok Delvigne-ügyre vonatkozó indítványa (C-650/13, EU:C:2015:363, 115. és 116. pont). E német eredetű fogalommal kapcsolatban lásd többek között: Häberle, P., i. m., Schneider, L.,i. m. A spanyol jogtudományban lásd különösen: De Otto, I., i. m. 1471. o.

123 — Ugyanott.

nézve. Függetlenül attól, hogy ez végleges vagy meghatározott időre szól-e,[124] ezt a jogot *főszabály szerint* megfosztják a lényeges tartalmától, a jelen esetben az Unió területén való szabad tartózkodástól. Következésképpen meg kell határozni, hogy a tartózkodási jog ezen korlátozása arányos-e, mivel ha nem lenne az, úgy figyelmen kívül hagyná azt a korlátot, amelyet az uniós polgári jogállással összefüggő jogok, vagyis azok lényeges tartalmának lehetséges korlátozása tekintetében állapítottak meg.[125]

131. Kétségtelen, hogy ugyanilyen módon azzal is lehetne érvelni, hogy „a jogok lényegének" a Bíróság által használt fogalma nem szükségszerűen „a jogok lényeges tartalma" fogalmának kifejeződése, amelyre a Charta 52. cikkének (1) bekezdése hivatkozik.[126] Ugyanakkor még ha arra a következtetésre jutunk is, hogy ez a két fogalom nem azonos,[127] mivel a szóban forgó nemzeti szabályozások magukban foglalják az uniós polgár tartózkodási jogának korlátozását, meg kell vizsgálni azok arányosságát, ha az érintett tagállam a közrendre vagy a közbiztonságra vonatkozó kivételre hivatkozik.

132. Éppen az arányosság elve elemzésének kérdése jelentett jelentős különbséget azon módszer tekintetében, ahogyan a Bíróság ezt a két ügyet vizsgálta. A Rottmann ítélet (C-135/08, EU:C:2010:104) alapjául szolgáló ügyben ugyanis a Bíróságnak azt kellett megvizsgálnia, hogy a honosítás csalás miatti visszavonására vonatkozó határozatnak a több kormány által hivatkozott igazolása megfelel-e a közérdekű indoknak, ideértve a közrendet és a közbiztonságot. Márpedig a Ruiz Zambrano ítélet (C-34/09, EU:C:2011:124) alapjául szolgáló ügyben a belga kormány nem hivatkozott sem a közérdekre, sem a közrendre, sem pedig a jogbiztonságra. Ruiz Zambranót nem tekintették úgy, hogy veszélyt jelent Belgium közrendjére, illetve közbiztonságára.[128] Másképpen megfogalmazva a Bíróságot csak arról kérdezték, hogy el kell-e ismerni többek között Ruiz Zambrano tartózkodási jogát, és a belga kormány nem hivatkozott a közrendre vagy a közbiztonságra vonatkozó kivételre. A Bíróság következésképpen a nemzeti intézkedést az arányosság keretében nem vizsgálta. Ugyanakkor az, hogy a Bíróság nem vizsgálta a nemzeti intézkedés arányosságát az említett ügyben, nem zárja ki, hogy egy ilyen vizsgálat releváns lehet más körülmények között.[129]

133. Mindenesetre J. Rottmann esetében, amelyben a német állampolgárságának visszavonásáról és ezáltal az uniós polgársága végleges elvesztéséről volt szó, a Bíróság elismerte, hogy a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia, hogy a szóban forgó visszavonási határozat tiszteletben tartja-e az arányosság elvét az e határozat által az érintett személy uniós jogbeli helyzetét illetően gyakorolt következményekre vonatkozóan.[130] Így az arányosság elvének a közrendre vagy a közbiztonságra vonatkozó kivétel keretében történő ezen elemzése szintén releváns a jelen alapügybeli helyzetek tekintetében. Ebben a tekintetben megjegyzem, hogy a Bíróság úgy ítélte meg, hogy „– az

124 — A kiskorú gyermekek esetében a tartózkodási jog korlátozása több évig tarthat, amíg elég idősek nem lesznek ahhoz, hogy ezt a jogot a szüleiktől függetlenül gyakorolják.

125 — Analógia útján lásd: Cruz Villalón főtanácsnok Delvigne-ügyre vonatkozó indítványa (C-650/13, EU:C:2015:363, 115. és 116. pont). Lásd továbbá: Bot főtanácsnok Schrems-ügyre vonatkozó indítványa (C-362/14, EU:C:2015:627, 175–177. és 185. pont).

126 — A Bíróság által a Ruiz Zambrano ítéletben (C-34/09, EU:C:2011:124), valamint az uniós jogalkotó által a Chartában alkalmazott terminológia tekintetében lásd például a spanyol (*la esencia de los derechos* [*vinculados al estatuto de ciudadano de la Unión]/el contenido esencial de esos derechos [y libertades*]); a német (*der Kernbestand der Rechte, [die der Unionsbürgerstatus verleiht]/der Wesensgehalt dieser Rechte und Freiheiten*); az angol (*the substance of the rights [attaching to the status of European Union citizen]/the essence of those rights [and freedoms*]); az olasz (*dei diritti connessi [allo status di cittadino dell'Unione*] */ il contenuto essenziale di detti diritti [e libertà*]) és a lengyel (*istota praw [związanych ze statusem obywatela Unii]/istota praw i wolności [uznanych w Karcie*]) változatot.

127 — Ugyanakkor megjegyzem, hogy a Bíróság a tulajdonjog korlátozásai arányosságának vizsgálata keretében a „jog tartamának" fogalmát is használta. A tulajdonjog gyakorlására vonatkozó korlátozásokról lásd: Hauer ítélet (44/79, EU:C:1979:290, 23. és 30. pont); Schräder HS Kraftfutter ítélet (265/87, EU:C:1989:303, 15. pont); Standley és társai ítélet (C-293/97, EU:C:1999:215, 54. pont); Kadi és Al Barakaat International Foundation kontra Tanács és Bizottság ítélet (C-402/05 P és C-415/05 P, EU:C:2008:461, 355. pont).

128 — Lásd ebben a tekintetben: Carpenter ítélet (C-60/00, EU:C:2002:434, 44. pont).

129 — Lásd ebben az értelemben: Lenaerts, K., „»Civis Europaeus Sum«: from the Cross-border Link to the Status of Citizen of the Union", Constitutionalising the EU Judicial System: Essays in Honour of Pernilla Lindh, Cardonnel, P., Rosas, A. és Wahl, N. (szerkesztők), Hart, Oxford, 2012., 213–232. o.

130 — Lásd ebben az értelemben: Rottmann ítélet (C-135/08, EU:C:2010:104, 54. és 55. pont).

elsődleges jog által uniós polgárok jogállásának tulajdonított jelentőségre tekintettel –, a honosítás visszavonására vonatkozó határozat vizsgálata során figyelembe kell venni azokat az esetleges következményeket, amelyeket ez a határozat idéz elő az érdekelt személy, és – adott esetben – családtagjai számára a valamennyi uniós polgár részére biztosított jogok elvesztése tekintetében”. [131]

134. Most rátérek arra a kérdésre, hogy milyen következményekkel jár a büntetett előélet A. Rendón Marín és CS származékos tartózkodási jogának elismerésére, amelynek keretében elemezni fogom az Egyesült Királyság által hivatkozott, közrendre vagy közbiztonságra vonatkozó kivételt azt követően, hogy utaltam annak tartalmára.

5. A közvetlenül az EUMSZ 20. cikkből eredő származékos tartózkodási jogra vonatkozó korlátozások bevezetésének lehetőségéről

135. Az Egyesült Királyság Kormánya úgy véli, hogy egy ügy bűncselekmény elkövetése miatt kikerülhet a Ruiz Zambrano ítéletben [132] meghatározott elv hatálya alól.

136. Így a következő kérdés merül fel: nevezetesen úgy kell-e tekinteni, hogy az alapügybeli jogviták feleinek büntetett előélete elviekben megkérdőjelezi a származékos tartózkodási jog azon elismerését, amelyet a gyermekeik „uniós polgárként meglévő jogállása révén biztosított jogok lényegének tényleges gyakorlásától való megfosztás” következményére vonatkozó feltételre alapítanak?

137. Álláspontom szerint nem.

138. Úgy vélem, hogy a büntetett előélet önmagában nem igazolja az alapügyekben szóban forgó tagállami határozatokat, és nem kérdőjelezi meg az uniós polgárként meglévő jogállás révén biztosított „jogok lényegének tényleges gyakorlásától való megfosztásra” vonatkozó feltételt sem anélkül, hogy a kérdést előterjesztő bíróság vizsgálná, hogy ezek a határozatok tiszteletben tartják-e az arányosság elvét, többek között azon következmények tekintetében, amelyekkel e határozatok A. Rendón Marín, CS és uniós polgársággal rendelkező gyermekeik helyzetére nézve az uniós jog szempontjából járnak. [133]

139. Ebben a tekintetben a következőkben először megvizsgálom a „közrend” és a „közbiztonság” fogalmainak tartalmát azon szóban forgó tagállami határozatokkal összefüggésben, amelyek „az uniós polgárként meglévő jogállás révén biztosított jogok lényegének tényleges gyakorlásától való megfosztáshoz” vezetnek. E vizsgálat alapján másodsorban tanulmányozom az Egyesült Királyság által az e fogalmak alóli megalapozott kivételre történő hivatkozás érdekében előadott igazolásokat.

a) A közrend és a közbiztonság fogalmának tartalma az EUMSZ 20. cikkből eredő tartózkodási jog tekintetében

140. Először meg kell jegyezni, hogy a Bíróság a Ruiz Zambrano ítéletben, [134] valamint az ezen ítéletet megerősítő újabb ítélkezési gyakorlatában tágan értelmezte az EUMSZ 20. cikket, amely összhangban áll az uniós polgári jogállás alapvető jellegével. Helyénvalónak bizonyul tehát a közrend, illetve a közbiztonság fenntartásához kapcsolódó kivételes helyzetekben ugyancsak kivételes jelleggel bizonyos korlátozások bevezetése.

131 — Uo. (56. pont).

132 — C-34/09, EU:C:2011:124.

133 — Lásd a jelen indítvány 130. pontját.

134 — C-34/09, EU:C:2011:124.

141. Másodszor meg kell jegyezni, hogy az Uniónak a személyek szabad mozgására vonatkozó hatásköre nem érinti a tagállamok azon lehetőségét, hogy valamely, többek között a közrend fenntartására és a közbiztonság megőrzésére vonatkozó kivételre hivatkozzanak. Ebben a tekintetben a Van Duyn ítéletben [135] a Bíróság kijelentette, hogy „azok a sajátos körülmények, amelyek igazolhatják a közrend fogalmára történő hivatkozást, országonként és koronként változhatnak. Ezért e tekintetben a nemzeti hatóságok mérlegelési jogkörét – a Szerződésben rögzített korlátok között – el kell ismerni”. [136] Így továbbra is a tagállamok tudják a leginkább felmérni a területükön a közrendet, illetve a közbiztonságot sértő veszélyeket.

142. Ennek fényében célszerűnek tűnik emlékeztetni arra, hogy a személyek szabad mozgásának alapelvétől való eltérés igazolásaként a közrend és a közbiztonság fogalmát megszorítóan kell értelmezni oly módon, hogy azok tartalmát a tagállamok nem határozhatják meg egyoldalúan, az uniós intézmények ellenőrzése nélkül. [137] Másképpen megfogalmazva a tagállamok mérlegelési mozgástere nem jelenti a Bíróság mindennemű ellenőrzésének kizárását, a Bíróság hatáskörrel rendelkezik annak biztosítására, hogy egy olyan alapvető jogot, mint a valamely tagállam területén való tartózkodás joga, tiszteletben tartsanak. A Bíróság többek között kijelentette, hogy az eltérések „különösen szigorú” értelmezését „kívánja meg a személyek uniós polgári jogállása”. [138]

143. Ebben az összefüggésben a tagállamok a lojális együttműködés elve [139] alapján a hatásköreik gyakorlása során kötelesek a közrendet és a közbiztonságot oly módon fenntartani, hogy ne veszélyeztessék a Szerződések rendelkezéseinek teljes érvényesülését. A Bíróság tehát kimondta, hogy „a közrend fenntartása érdekében hozott intézkedések indokoltsága valamennyi olyan [uniós] jogi szabály tekintetében vizsgálandó, amelyek célja egyrészt a tagállamok diszkrecionális jogkörének korlátozása az adott területen, másrészt az e korlátozó intézkedések hatálya alá tartozó személyek jogai védelmének biztosítása”. [140] A közrendre vagy közbiztonságra vonatkozó kivételnek az uniós polgárokkal szembeni túlzott mértékű vagy önkényes használata ugyanis azzal a veszéllyel jár, hogy a jogaikat, többek között a szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogukat megfosztják a hatékony érvényesülésüktől. [141]

144. Harmadszor, a bűncselekmények elkövetése miatt elítélt uniós polgárok helyzetével kapcsolatos ítélkezési gyakorlat keretében [142] a Bíróság kifejtette a közrendre vagy közbiztonságra vonatkozó kivétel alkotóelemeit. Ezek a pontosítások jelentették az alapját a 2004/38 irányelvben előírt közrendi vagy közbiztonsági okok feltételeinek. Ez az irányelv tehát körülhatárolja a többek között a szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jog korlátozásait, megerősítve ezzel a Bíróság ítélkezési gyakorlatát.

135 — 41/74, EU:C:1974:133.

136 — Az uniós jogban található védzáradékok megszorító értelmezésére vonatkozó elvre vonatkozóan lásd: van Duyn ítélet (41/74, EU:C:1974:133, 18. pont).

137 — Lásd különösen: van Duyn ítélet (41/74, EU:C:1974:133, 18. pont); Bonsignore ítélet (67/74, EU:C:1975:34, 6. pont); Rutili ítélet (36/75, EU:C:1975:137, 27. pont); Bouchereau ítélet (30/77, EU:C:1977:172, 33. pont); Calfa ítélet (C-348/96, EU:C:1999:6, 23. pont); Orfanopoulos és Oliveri ítélet (C-482/01 és C-493/01, EU:C:2004:262, 64. és 65. pont); Bizottság kontra Spanyolország ítélet (C-503/03, EU:C:2006:74, 45. pont); Bizottság kontra Németország ítélet (C-441/02, EU:C:2006:253, 34. pont); Bizottság kontra Hollandia ítélet (C-50/06, EU:C:2007:325, 42. pont).

138 — Orfanopoulos és Oliveri ítélet (C-482/01 és C-493/01, EU:C:2004:262, 65. pont). Ez az ítélkezési gyakorlatban kifejlődött megközelítés illeszkedett a 2004/38 irányelv keretébe, amelynek (1) preambulumbekezdése többek között kimondja, hogy a tagállamok területén való szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jog minden uniós polgárnak az uniós polgárság révén biztosított „elsődleges és egyéni jog[a]”.

139 — Lásd az EUSZ 4. cikk (3) bekezdését.

140 — Rutili ítélet (36/75, EU:C:1975:137, 51. pont); Oteiza Olazabal ítélet (C-100/01, EU:C:2002:712, 30. pont).

141 — Lásd ebben az értelemben: Néraudau-d’Unienville, E., Ordre public et droit des étrangers en Europe. La notion d’ordre public en droit des étrangers à l’aune de la construction européenne, Bruylant, 2006., 424. o.

142 — Lásd különösen: van Duyn ítélet (41/74, EU:C:1974:133); Bonsignore ítélet (67/74, EU:C:1975:34); Rutili ítélet (36/75, EU:C:1975:137); Bouchereau ítélet (30/77, EU:C:1977:172); Calfa ítélet (C-348/96, EU:C:1999:6); Orfanopoulos és Oliveri ítélet (C-482/01 és C-493/01, EU:C:2004:262); Bizottság kontra Spanyolország ítélet (C-503/03, EU:C:2006:74); Bizottság kontra Németország ítélet (C-441/02, EU:C:2006:253); Bizottság kontra Hollandia ítélet (C-50/06, EU:C:2007:325).

145. Ugyanakkor, mivel a 2004/38 irányelv nem alkalmazható az alapügyekben szóban forgó helyzetekre,[143] különösen CS helyzetére, a következő kérdés merül fel.

146. A büntetett előéletű tagállami állampolgárokkal szembeni kiutasításra vonatkozó intézkedésekkel kapcsolatos ítélkezési gyakorlat mennyiben releváns, ha a büntetett előéletű személy maga nem uniós polgár, azonban egy uniós polgár harmadik országbeli állampolgár családtagja?

147. Álláspontom szerint ez az ítélkezési gyakorlat a jelen ügyek körülményei között releváns, mégpedig a következőkben kifejtett okok miatt.

148. Először, ahogyan azt az előbbiekben jeleztem, a 2004/38 irányelv az ítélkezési gyakorlat által kimunkált feltételeket tartalmaz többek között a tartózkodási jog közrendi vagy közbiztonsági okokból történő korlátozásai tekintetében.

149. Másodszor, ezek a feltételek a 2004/38 irányelv 27. cikkének (1) bekezdése értelmében nemcsak azon uniós polgár tekintetében alkalmazandók, aki olyan tagállamban tartózkodik, amelynek nem állampolgára, hanem a családtagjai tekintetében is, azok állampolgárságától függetlenül.

150. Kétségtelen, hogy A. Rendón Marín[144] és CS nem a 2004/38 irányelvre[145] alapítja a származékos tartózkodási jogát. Ellenkezőleg, ezek a jogok abból erednek, hogy mindketten egy uniós polgársággal rendelkező gyermek szülei, aki felett kizárólagos felügyeletet gyakorolnak, amennyiben kiutasításuk a gyermekeiket megfosztaná az uniós polgárként őket megillető „jogok lényegének tényleges gyakorlásától” a Ruiz Zambrano ítélettel összhangban.[146]

151. Következésképpen nem látom okát annak, hogy a büntetett előéletű tagállami állampolgárokkal szembeni kiutasításra vonatkozó intézkedésekkel kapcsolatos ítélkezési gyakorlat miért ne lenne alkalmazható analógia útján rájuk is, mivel a helyzetük az uniós jog hatálya alá tartozik.

152. Ellenkezőleg, annak megállapítása, hogy ez az ítélkezési gyakorlat nem alkalmazandó A. Rendón Marín és CS esetében, véleményem szerint ellentmondást eredményez a származékos tartózkodási jog alkalmazása tekintetében, ahogyan az a 2004/38 irányelvből vagy a Ruiz Zambrano ítélet[147] által értelmezett EUMSZ 20. cikkből következik. Elfogadható-e tehát az, hogy e származékos tartózkodási jog közrendi vagy közbiztonsági okokból történő korlátozásai különböznek aszerint, hogy ez a jog az elsődleges jogból vagy a másodlagos jogból ered-e?

153. Úgy vélem, hogy A. Rendón Marín helyzete tökéletesen szemlélteti ezt az ellentmondást. Ugyanis – ahogyan azt a Bizottság helyesen megjegyezte – a koherencia iránti igény különösen ebben a helyzetben nyilvánul meg, mivel a két gyermek állampolgársága eltérő, és a 2004/38 irányelv kizárólag az egyikük helyzetére, és ennélfogva az édesapjuk származékos tartózkodási jogára alkalmazandó.

154. Elfogadható-e egy ilyen ellentmondás?

143 — A. Rendón Marínnal kapcsolatban egyértelműen a spanyol állampolgárságú fiúgyermekével kapcsolatos helyzetére hivatkozom. Emlékeztetek arra, hogy lengyel állampolgárságú lánygyermekét illetően arra a következtetésre jutottam, hogy a helyzetük a 2004/38 irányelv hatálya alá tartozik. Mindenesetre, ha a kérdést előterjesztő bíróság azt állapítaná meg, hogy A. Rendón Marín és lánygyermeke nem felel meg az ezen irányelvben előírt feltételeknek (lásd a jelen indítvány 106. pontját), a 146. pontban és az azt követő pontokban kifejtett elemzés alkalmazandó lenne A. Rendón Marín és két gyermekének helyzetére is.

144 — Abban az esetben, ha a 2004/38 irányelv nem alkalmazandó. Lásd a jelen indítvány 106. pontját.

145 — Lásd a 2004/38 irányelv 3. cikkének (1) bekezdését.

146 — C-34/09, EU:C:2011:124.

147 — C-34/09, EU:C:2011:124.

155. Ezenkívül megengedhető-e a közrendre vagy közbiztonságra vonatkozó kivétel olyan értelmezése, amely a kiutasításra vonatkozó intézkedések ellen nyújtott védelem mértéke tekintetében eltérő bánásmódot tesz lehetővé a kiskorú uniós polgárok és harmadik országbeli állampolgár szülőjük tekintetében az állampolgárságuk szerinti tagállam alapján?

156. A fenti megfontolásokra tekintettel meggyőződésem, hogy a büntetett előéletű tagállami állampolgárokkal szembeni kiutasításra vonatkozó intézkedésekkel kapcsolatos ítélkezési gyakorlatot analógia útján alkalmazni kell a szintén büntetett előéletű harmadik országbeli állampolgár szülők tekintetében is, azon származékos tartózkodási jog keretében, amelyet ezek a szülők a Ruiz Zambrano ítéletből[148] eredő ítélkezési gyakorlatra alapítanak.

157. Ebben a tekintetben a Bizottság helyesen jegyzi meg, hogy a 2004/38 irányelvben foglalt biztosítékoknak legalább egy minimumszabályt kell alkotniuk, amelyet a jelen ügyhöz hasonlóan akkor kell tiszteletben tartani, ha a harmadik országbeli állampolgár egy uniós polgár szülője, és az Unióban tartózkodási joggal rendelkezik a Ruiz Zambrano ítéletnek (C-34/09, EU:C:2011:124) megfelelően. A Bizottság arra is rámutat, hogy a 2004/38 irányelv 27. és 28. cikkében foglalt biztosítékok és elvek mindössze részletesen kifejtik azt, amire az azokat megalapozó arányosság elve kiterjed. Ezen biztosítékok mindegyikét kifejezetten előírja az EUMSZ 21. cikk (1) bekezdése is, amely szerint a Szerződésekben és a végrehajtásukra hozott intézkedésekben megállapított korlátozásokkal és feltételekkel minden uniós polgárnak joga van a tagállamok területén való szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz.

158. Közelebbről, számomra logikusnak tűnik, hogy a jelen indítvány 93. és 104. pontjában szereplő, A. Rendón Marín és lengyel állampolgárságú lánygyermekének helyzetével kapcsolatos elemzést a spanyol állampolgárságú fiúgyermekével vagy esetleg mindkét gyermekével kapcsolatos helyzetének vizsgálata tekintetében is alkalmazni kell, amennyiben a vizsgálatot követően a kérdést előterjesztő bíróság megállapítja, hogy A. Rendón Marín lengyel állampolgárságú lánygyermeke nem felel meg a 2004/38 irányelvben előírt feltételeknek.

159. A kiutasítási határozatnak az Egyesült Királyság által előadott igazolásait is elemezni kell.

b) Az Egyesült Királyság kormánya által hivatkozott közrendre vagy közbiztonságra vonatkozó kivétel elemzése

160. Emlékeztetni kell arra, hogy a Ruiz Zambrano ítélet (C-34/09, EU:C:2011:124) alapjául szolgáló üggyel ellentétben – amelyben a belga kormány nem hivatkozott a közrenddel vagy közbiztonsággal kapcsolatos kivételre – a jelen ügyben az Egyesült Királyság Kormánya hivatkozik erre a kivételre. A Bíróság tehát megvizsgálhatja azt.

161. Az észrevételeiben az Egyesült Királyság Kormánya arra hivatkozott, hogy a CS-vel a súlyos bűnöző magatartása miatt hozott kiutasítási határozat közrendi oknak felel meg, amennyiben ez a magatartás egyértelmű veszélyt jelent e tagállam valamely törvényes érdekére, nevezetesen a társadalmi kohézió és a társadalmi értékek tiszteletben tartására. Az Egyesült Királyság Kormánya arra is rámutatott, hogy a jelen ügyben a Court of Appeal (fellebbviteli bíróság) elismerte a CS által elkövetett bűncselekmény súlyosságát.[149]

148 — C-34/09, EU:C:2011:124.

149 — E bíróság szerint, ahogyan az a Bíróság rendelkezésére álló iratokból kitűnik, CS – mint a kiskorú gyermek felügyeletét ellátó anya – helyzetét enyhítő körülményként figyelembe vették, ami nélkül „kétségtelenül hosszabb időre ítélték volna el”.

162. Először a szóban forgó szabályozást illetően a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy e szabályozás szerint a belügyminiszter köteles a bűncselekmény elkövetése miatt bűnösnek talált és legalább tizenkét hónap szabadságvesztés-büntetésre ítélt nem brit állampolgárral szemben kiutasítási határozatot elfogadni,[150] kivéve ha ez a kivétel „sérti az elítélt bűnelkövetőnek az uniós Szerződések szerinti jogait”.

163. Úgy tűnik tehát, hogy ez a szabályozás rendszertani és automatikus kapcsolatot hoz létre az érintett személy büntetőjogi felelősségének megállapítása és a vele szemben kiszabott, kiutasításra vonatkozó intézkedés között, vagy mindenesetre fennáll az arra vonatkozó vélelem, hogy az érintett személyt ki kell utasítani az Egyesült Királyságból, ami kizárja a szóban forgó törvényes érdekek mérlegelését és a jelen ügy körülményeinek figyelembevételét.

164. Másodszor, CS magatartását illetően, CS-t – amint az az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik – súlyos bűncselekmény elkövetése miatt bűnösnek találták, ami miatt tizenkét hónap szabadságvesztésre ítélték.

165. Ebben a tekintetben, amennyiben a szóban forgó kiutasítási határozat egy uniós polgársággal rendelkező kiskorú harmadik országbeli állampolgár szülőjét érinti, és az uniós polgári jogállása révén az előbbi számára biztosított jogok lényegének gyakorlásától való megfosztást eredményez, a szóban forgó szabályozás alapján az egy év szabadságvesztés-büntetést kiszabó ítélet nem eredményezhet kiutasítási határozatot „a felmerülő jogos érdekek közötti igazságos egyensúly értékelése nélkül”.[151]

166. A következő pontokban bemutatott elemeket kell a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságnak figyelembe vennie ezen értékelés során, amelyet a nemzeti bíróság feladata ellenőrizni.

167. Először, az ítélkezési gyakorlatból következik,[152] hogy főszabály szerint nem lehetséges valamely tagállam állampolgárát vagy annak valamely családtagját kizárólag a büntetőjogi felelősségének megállapítása miatt kiutasítani.[153] A kiutasításra vonatkozó intézkedésnek ugyanis az adott eset egyedi vizsgálatán kell alapulnia. Így az érintett személy magatartása valódi, közvetlen és kellően súlyos veszélyt kell, hogy jelentsen a társadalom valamely alapvető érdekére.[154] Az érintett személy személyes magatartása alapozhatja meg tehát adott esetben a tagállam kiutasítási határozatát. Következésképpen álláspontom szerint meg kell vizsgálni, hogy CS magatartásában vagy az általa elkövetett bűncselekményben mi jelenthet akár súlyos közrendi vagy közbiztonsági okot,[155] akár közbiztonsággal kapcsolatos kényszerítő okot, amely igazolhatja az Egyesült Királyság kiutasítási határozatát.[156] Ugyanis amennyiben – ahogyan az az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik – egyrészről CS 2005 óta huzamos tartózkodási joggal rendelkezik az Egyesült Királyság területén, másrészről pedig az uniós polgársággal rendelkező gyermeke kiskorú, e két feltétel egyikének kellene irányítania a gondolatmenetemet.

150 — Lásd továbbá a jelen indítvány 13. pontját.

151 — A Bíróság arra hivatkozott, hogy „a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok feladata tehát – annak megállapításakor, hogy hol húzódik a felmerülő jogos érdekek közötti igazságos egyensúly –, hogy figyelembe vegyék az [uniós] jog hatálya alá tartozó személyekre vonatkozó különleges jogi feltételt és a személyek szabad mozgása elvének alapvető jellegét”, lásd: Orfanopoulos és Oliveri ítélet (C-482/01 és C-493/01, EU:C:2004:262, 96. pont).

152 — Orfanopoulos és Oliveri ítélet (C-482/01 és C-493/01, EU:C:2004:262); Tsakouridis ítélet (C-145/09, EU:C:2010:708); I. ítélet (C-348/09, EU:C:2012:300).

153 — Lásd továbbá a 2004/38 irányelv 27. és 28. cikkét.

154 — Orfanopoulos és Oliveri ítélet (C-482/01 és C-493/01, EU:C:2004:262, 95. pont); Tsakouridis ítélet (C-145/09, EU:C:2010:708, 48. pont); I. ítélet (C-348/09, EU:C:2012:300, 30. pont).

155 — A 2004/38 irányelv 28. cikkének (2) bekezdésében foglalt „súlyos közrendi vagy közbiztonsági ok” fogalma az *„uniós polgárok[…] és családtagjaik[…] [tekintetében alkalmazandó], állampolgárságukra tekintet nélkül*, ha azok *huzamos tartózkodási* joggal rendelkeznek”. Kiemelés tőlem.

156 — A 2004/38 irányelv 28. cikkének (3) bekezdése ezt a fogalmat az uniós polgársággal rendelkező kiskorúakkal szemben hozott kiutasítási határozatok esetében alkalmazza, kivéve, ha a kiutasítás a gyermek legjobb érdekében történik.

168. A jelen ügyben az uniós polgársággal rendelkező kiskorúnak, mivel az édesanyja kiutasításának következményeként adott esetben ideiglenesen el kell hagynia az Unió egész területét, véleményem szerint megerősített védelmet kell biztosítani, amelyet a „közbiztonsággal kapcsolatos kényszerítő ok” fogalma magában foglal. Így kizárólag ezek a közbiztonsággal kapcsolatos kényszerítő okok igazolhatják a CS-vel szemben hozott kiutasítási határozatot, ha ennek következményeként a gyermekének követnie kellene őt.

169. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat ténybeli hátterének rövidségére tekintettel nehéz pontosan értékelni egyrészről a CS által elkövetetthez hasonló bűncselekmény társadalomra való veszélyességének mértékét, másfelől pedig azt, hogy milyen esetleges következményekkel járhat egy ilyen bűncselekmény az érintett tagállam közrendjére vagy közbiztonságára nézve.

170. Emlékeztetek arra, hogy a Bíróság kijelentette, hogy a *közbiztonság* egyaránt magában foglalja a tagállam belső és külső biztonságát.[157] Konkrétan megállapította, hogy „az alapvető állami intézmények és közszolgáltatások működésének, valamint a lakosság életének veszélyeztetése, a külkapcsolatok vagy a nemzetek békés egymás mellett élése komoly megzavarásának a veszélye, illetve a honvédelmi érdekek veszélyeztetése hatással lehet a közbiztonságra.”[158] A Bíróság azt is megállapította, hogy a bűnszövetségben elkövetett kábítószer-kereskedelemmel kapcsolatos bűnözés,[159] a terrorizmus[160] és a gyermekek szexuális kizsákmányolása elleni küzdelem[161] beletartozik a közbiztonság fogalmába.

171. Ebben az összefüggésben valamely tagállam közrendjét vagy közbiztonságát érintő valamennyi veszélynek valódinak és közvetlennek kell lennie. Ennélfogva a visszaesés veszélyét az érintett személy magatartásának értékelése során meg kell vizsgálni.[162]

172. E mérlegelés keretében figyelembe kell venni azokat az alapvető jogokat, amelyek tiszteletben tartását a Bíróság biztosítja, különösen a magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jogot, amelyet a Charta 7. cikke és az EJEE 8. cikke rögzít,[163] valamint az arányosság elvének tiszteletben tartásához való jogot.

173. Így annak értékelése érdekében, hogy a kiutasítási határozat a kitűzött jogszerű céllal – a jelen esetben a közrend vagy közbiztonság védelmével – arányos-e, figyelembe kell venni a bűncselekmény jellegét és súlyosságát, az érintett személynek a területén való tartózkodásának időtartamát, az érintett személy életkorát,[164] egészségi állapotát, családi és gazdasági helyzetét, társadalmi és kulturális integrációját a tartózkodás helye szerinti tagállamban, valamint a származási országgal fennálló kapcsolatainak mértékét.

174. Ebben a tekintetben az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlata szerint meg kell határozni, hogy fennállnak-e olyan kivételes körülmények, amelyek igazolják azt a következtetést, hogy a nemzeti hatóságok nem alakítottak ki igazságos egyensúlyt a fennálló érdekek között, különösen a gyermekek ahhoz fűződő érdeke tekintetében, hogy a családi életüket az érintett tagállamban folytassák, valamint hogy ezek a hatóságok nem védték az EJEE 8. cikke által biztosított családi élet

157 — Tsakouridis ítélet (C-145/09, EU:C:2010:708, 43. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

158 — Ugyanott (44. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

159 — Ebben az értelemben ugyanott (45. és 46. pont).

160 — Lásd: Oteiza Olazabal ítélet (C-100/01, EU:C:2002:712).

161 — Lásd: I. ítélet (C-348/09, EU:C:2012:300).

162 — A Bíróság ebben a tekintetben megállapította, hogy noha egy ilyen jellegű veszély megállapítása „általában azt jelenti, hogy az érintett egyénnél fennáll a hajlam arra, hogy a jövőben is fenntartja e magatartást, az is előfordulhat, hogy kizárólag a korábbi magatartás felel meg a közrendet fenyegető veszély feltételeinek”. Lásd ebben az értelemben: Bouchereau ítélet (30/77, EU:C:1977:172, 29. pont).

163 — Lásd ebben az értelemben: Tsakouridis ítélet (C-145/09, EU:C:2010:708, 50. pont). Lásd továbbá: EJEB, 2014. október 3-i Jeunesse kontra Hollandia ítélet [GC], 12738/10. sz. kérelem, 114–122. §.

164 — Mivel olyan uniós polgárról van szó, aki gyermek- és fiatalkorának nagy részét, ha nem éppen egészét a fogadó tagállamban töltötte, kivételesen megalapozott indokokra van szükség a kiutasító intézkedés igazolásához. Lásd: Tsakouridis ítélet (C-145/09, EU:C:2010:708, 53. pont) és ebben az értelemben többek között: EJEB, 2008. június 23-i Maslov kontra Ausztria ítélet [GC], 1638/03. sz. kérelem, EJEE 2008., 61. és azt követő §-ok.

tiszteletben tartásához való alapvető jogot,[165] többek között a jelen ügybelihez hasonló kiutasítási határozat esetében. Így figyelembe kell venni azokat a következményeket, amelyekkel egy ilyen határozat a gyermekekre nézve járhat. A szóban forgó érdekek mérlegelése esetén a gyermekek legjobb érdekét kell figyelembe venni.[166] Különös figyelmet kell fordítani az életkorukra, a helyzetükre a tagállam(ok)ban és az érintett országokban, illetve a szüleik tekintetében fennálló függőség mértékére.[167]

175. Mindenesetre, miután a Bíróság úgy ítélte meg, hogy valamely tagállam a közrend vagy a közbiztonság megóvása érdekében megállapíthatja, hogy a jelen indítvány 170. pontjában felsorolt bűncselekmények olyan veszélyt jelentenek a társadalomra, amelyek igazolhatják az érintett szabályozásokat be nem tartó külföldiekkel szembeni különleges intézkedéseket,[168] azt a következtetést kell levonni, hogy a szóban forgó bűncselekmény a közbiztonság fogalmába tartozik, feltéve, hogy az olyan következményekkel jár, amelyek hátrányosan befolyásolják a közbiztonságot, amit a kérdést előterjesztő bíróság feladata értékelni.

c) Közbenső következtetés a C-165/14. sz. ügyre vonatkozóan

176. A Zhu és Chen[169] és a Ruiz Zambrano ítélet[170] alapján értelmezett EUMSZ 20. cikkel ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely az olyan harmadik országbeli állampolgár számára, aki uniós polgársággal rendelkező kiskorú gyermekek szülője és e gyermekek felett kizárólagos felügyeletet gyakorol, előírja a tartózkodási engedély azon indokkal történő automatikus megtagadását, hogy ez a személy büntetett előéletű, ha ez a megtagadás azzal a következménnyel jár, hogy ezeknek a gyermekeknek el kell hagyniuk az Unió területét.

d) Közbenső következtetés a C-304/14. sz. ügyre vonatkozóan

177. A fenti megfontolások összességére tekintettel azt javaslom, hogy a Bíróság olyan választ adjon, amely szerint az EUMSZ 20. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal főszabály szerint ellentétes az, hogy egy tagállam a területéről egy nem uniós tagállam területére utasítja egy uniós polgársággal rendelkező gyermek harmadik országbeli állampolgár szülőjét, aki e gyermek felett kizárólagos felügyeletet gyakorol, ha ez a kiutasítás az uniós polgársággal rendelkező gyermeket megfosztja az uniós polgárként őt megillető jogok lényegének tényleges gyakorlásától. Ugyanakkor kivételes körülmények között a tagállam elfogadhat ilyen intézkedést, feltéve, hogy az:

– tiszteletben tartja az arányosság elvét, és ezen állampolgár személyes magatartásán alapul, amely valós, tényleges és kellően súlyos veszélyt jelente a társadalom valamely alapvető érdekére, és

– a közbiztonsággal kapcsolatos kényszerítő okokon alapul.

178. A kérdést előterjesztő bíróság feladata ellenőrizni, hogy az előtte folyamatban lévő ügyben ez-e a helyzet.

165 — Lásd továbbá: EJEB, 2014. október 3-i Jeunesse kontra Hollandia ítélet [GC], 12738/10. sz. kérelem, 118. §.

166 — Ugyanott, 118. §. Lásd továbbá: EJEB, Neulinger és Shuruk kontra Svájc ítélet [GC], 41615/07. sz. kérelem, EJEB 2010., 135. §; EJEB, X. kontra Lettország ítélet [GC], 27853/09. sz. kérelem, EJEB 2013., 96. §.

167 — Ugyanott, 118. §. Lásd továbbá: EJEB, 2005. december 1-jei Tuquabo-Tekle és társai kontra Hollandia ítélet, 60665/00. sz. kérelem, 44. §.

168 — Lásd ebben az értelemben: Tsakouridis ítélet (C-145/09, EU:C:2010:708, 54. pont).

169 — C-200/02, EU:C:2004:639.

170 — C-34/09, EU:C:2011:124.

VI – Végkövetkeztetések

179. A fenti megfontolások összességére tekintettel azt javaslom, hogy a Bíróság a Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság) és az Upper Tribunal (Immigration and Asylum Chamber) London (londoni fellebbviteli bíróság [bevándorlási és menekültügyekben eljáró tanács]) által előterjesztett kérdésekre a következő választ adja.

A C-165/14. sz. ügyben:

Az EUMSZ 21. cikket és az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely előírja a tartózkodási engedély automatikus megtagadását az olyan harmadik országbeli állampolgár számára, aki a fogadó tagállamban egy uniós polgársággal rendelkező, általa eltartott és vele élő kiskorú gyermek szülője, ha ez a személy büntetett előéletű.

A Zhu és Chen ítélet (C-200/02, EU:C:2004:639), valamint a Ruiz Zambrano ítélet (C-34/09, EU:C:2011:124) fényében értelmezett EUMSZ 20. cikkel ellentétes ugyanez a nemzeti szabályozás, amely az olyan harmadik országbeli állampolgár számára, aki uniós polgársággal rendelkező kiskorú gyermekek szülője és e gyermekek felett kizárólagos felügyeletet gyakorol, előírja a tartózkodási engedély azon indokkal történő automatikus megtagadását, hogy ez a személy büntetett előéletű, ha ez a megtagadás azzal a következménnyel jár, hogy ezeknek a gyermekeknek el kell hagyniuk az Európai Unió területét.

A C-304/14. sz. ügyben:

Az EUMSZ 20. cikket úgy kell értelmezni, hogy azzal főszabály szerint ellentétes az, hogy egy tagállam a területéről egy nem európai uniós tagállam területére utasítja egy ezen tagállam állampolgárságával rendelkező gyermek harmadik országbeli állampolgár szülőjét, aki e gyermek felett kizárólagos felügyeletet gyakorol, ha ez a kiutasítás az uniós polgársággal rendelkező gyermeket megfosztja az uniós polgárként őt megillető jogok lényegének tényleges gyakorlásától. Ugyanakkor, kivételes körülmények között a tagállam elfogadhat ilyen intézkedést, feltéve, hogy az:

– tiszteletben tartja az arányosság elvét, és ezen állampolgár személyes magatartásán alapul, amely valós, tényleges és kellően súlyos veszélyt jelent a társadalom valamely alapvető érdekére, és

– a közbiztonsággal kapcsolatos kényszerítő okokon alapul.

A kérdést előterjesztő bíróság feladata ellenőrizni, hogy az előtte folyamatban lévő ügyben ez-e a helyzet.